

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΟΥ.

ΕΝ ΑΝΘΟΣ

Σ τῆς Ἀκροπόλεως τὸ βράχο
Τὸν ἱερό

Ἐν ἄνθος φέτρωσε μονάχο
Χλωρό, χλωρό.

Ἐν ἄνθος, ὅμοιο μ' ἀνεμώνη
Περσαστικῆ,

Ἄθωροτο ἔς ὅποιον ὁμιῶναι
Σ τὰ ἔτη ἐκεῖ.

Τὰ μάτια ἀνοίγοντ' ἐκεῖ πέρα,
Καθὼς βοεθοῦν,

Καὶ μὲ τὸν ξάστερον αἰθέρα
Σμίγουν, μεθοῦν.

Ἐκεῖ θαμπώνουνε τὰ μάτια
Σκόρπια ἔμπροστὰ
Καυμένα λείψανα, κομμάτια
Λαχταριστά.

Κ' ἡ Φαντασία ἀμέσως βλέπει
Ἡ μαγικὴ
Γυμνὴ καὶ δίχως καμμιὰ σκέπη
Ἀπάνου ἐκεῖ

Τὴν Ἐμμορφιάν, ὅπου μεγάλη,
Παντοτεινὴ,

Ἀπὸ τὸ μάρμαρο προβάλλει
Καὶ δὲν ποιεῖ,

Καὶ καθεται δὲ θόξης θρόνο,
Καὶ δὲ γελᾷ,

Δὲν κλαίει, δὲν πλανᾷ, καὶ μόνο
Φεγγοβολᾷ!

Σ τῆς Ἀκροπόλεως τὸ βράχο
Τὸν ἱερό

Ξανοίγω τᾶνθος τὸ μονάχο
Καὶ τὸ ῥοιτῶ :

— Ἄνθος ποῦ μοιάζεις μὲ ἀνεμώνη
Περσαστικῆ.

Ποιὰ μοῖρα σ' ἔρριξ' ἐδῶ, μόνη
Καὶ φτωχικῆ :

Ἐδῶ ἀπὸ τὰστρα ἡ Τέχνη φτάνει,
Καὶ λάμπει ἡ γῆ,

Κ' ἡ φύσις σ' ἐπλάσει βοτάνη
Γιὰ μιὰν αἰγῆ.

Ἐδῶ δὲν ἔρχεται ἡ παρθένα
Ἡ γελαστὴ

Γιὰ νὰ δὲ κόψῃ καὶ μ' ἔσθῃ
Νὰ στολιστῆ.

Ἐδῶ μ' ευλάβεια τ' ἄγρει
Μόλις φινῶ,

Οὔτε ποτὲ ἔς ἐσὲ ἔχει φέρει
Λόγια χουσαῖ,

Γλυκὰ φιλιά ἀπὸ τὰ ταιράκια
Κι' ἀπὸ ἐμμορφιαίς

Δὲν ἔχεις ἄλλα ζουζουδάκια
Γιὰ συντροφιαίς.

Τὰ νύχτα ἐδῶ μὲ τὸ φεγγάρι
Ἄστροθεν

Νικᾷ ἔς τὴ δόξα καὶ ἔς τὴ χάρι
Τὸν οὐρανόν.

Κ' οἱ ἔξη ἀλύγισταίς Παρθέναις
Στέκουν κι' αὐταίς
Λαμπρόστηθαις, καὶ λαδομέναις
Καὶ λατρευταίς

Κι' ἀγάλματα, πέτραις, κολώναις
Χωρὶς χαρὰ
Σκόρπια τὰ βλέπουν οἱ αἰῶνες
Καὶ παγερά.

Σμίγουν ἐδῶ θεοὶ καὶ χρονοὶ
Παλαιοὶ, χουσοὶ.

Ἐδῶ, φτωχῆ, κρηφῆ ἀνεμώνη,
Τί θὲς ἐδῶ : —

Σ τῆς Ἀκροπόλεως τὸ βράχο
Δειλὰ δειλὰ

Μὲ βλέπει τᾶνθος τὸ μονάχο
Καὶ μοῦ μιλᾷ :

— Ἐγὼ εἶμαι τᾶνθος τὸ παρθένο
Καὶ τὸ κρηφῶ.

Ἀπὸ τὸν κόσμον μακροσμένο
Τὸ φῶς ῥουφῶ.

Κι' ἀνθῶ καὶ χαίρομαι τὰ κάλλη
Πῶς ἡ ζωὴ

Μακρὰ ἀπ' τὰ πλῆθη κι' ἀπ' τὴ ζάλη
Κι' ἀπ' τὴ βοῆ.

Κι' ἀπὸ τοῦ κάμπου τᾶνθῶ τάλλα
Ζῶ μακρὰ,

Δειλό, λιγόζωο, μιὰ στάλα,
Μέσ' ἔς τὴ θιά.

Μέσ' ἔς τὴ θιά ποῦ ὀίχνην ἔμπρός μου
Μία πέτρα ἄπλῆ

Σεχνῶ τὴν ψεύτικα τοῦ κόσμου
Φεγγοβολᾷ.

Κι' ἀγνόηστο, κι' ἀγνό, μιὰ στάλα,—
 Ζῶ τριαστὰ
 Μὲ τὰ λαμπρὰ, μὲ τὰ μεγάλα,
 Μὲ τ' ἀρουσὰ.
 Γιατί 'ς τὸν κόσμο εἶνε ζευγάρι
 Ἀλαθινὸν
 Ἡ δόξα τῶν τρανῶν κ' ἡ χάρη
 Τῶν ταπεινῶν.
 Γιατί 'ς τὸν κόσμο—ἄκου καὶ τᾶλλο—
 Καὶ 'ς τὸν καιρὸ
 Δὲν εἶνε τίποτε μεγάλο,
 Οὔτε μικρό.
 Γιατί ὅαν τᾶστρο φῶς ἀφίνει
 Καὶ τὸ ξανθὸ
 Τᾶνθος, γιατί καὶ τᾶστρο σβύνει
 Ὅαν τὸν ἀνθὸ.
 Κι' ὁ Παρθενὸν ὁ φεγγαδόλος
 Ποῦ ἐδῶ θορῶ
 Ἐρείπιον εἶνε ἐρείπιον ὄλος
 Λυπητερό.
 Ἐνῶ 'ς ἔμένα, φτωχὰ νειάτα,
 Διαθατικά,
 Ὅσα εἶν' ἀπεισάχα, ὁροῦατα,
 Κι' ἀρμονικά.
 Ἐγὼ εἶμι τᾶνθος ποῦ κρημμένο,
 Τρεμουλάστῳ,
 Μὲ δροσοδάκρυα φαντιμμένο
 Καὶ γυλαστό.
 Μέσα 'ς τὰ κάλα, 'ς τὴ γαλιάνη
 Τῆ ζωντανῆ.
 Ποῦ ἡ Τέχνη ἀπλώνει καὶ ποῦ ἀφίνει
 Παντοτεινῆ,
 Σκορπίων μιὰν ἀνατριχίλα,
 Νέου ζοῦ,
 Σὰ ποῦ χαϊδεύει τ' ἀργὰ φύλλα
 Ἀέρος πνοῆ.
 Καὶ τὰ ζωῖα τὰ κωκυμένα
 Καὶ τὰ παλιὰ
 Νομίζεις παύσαν κ' ἀπὸ μέγα
 Φεγγαδόλου.
 Καὶ καθεὶνὰ Κασοῦτις
 Ποῦ καρτερεῖ
 Καὶ σκέπει μὲ τὴν ὀμορφιά της
 Τὰ λαμπρῶν,
 Καὶ τίποτε δὲν ἔχει πλάνο
 Κι' ἀγνοῦσινά,
 Μαὶ φανερώσει, πρὶν πτωῖνο,
 Τὸν οὐρανό.
 Καὶ καθεὶνὰ Κασοῦτις
 Γὰρ τὰ γλῆκα
 Φαιρῶ μὲ βλέπει 'ς τὰ ὄνειρά της,
 Τὰ μεστικά.
 Ἐδῶ, 'ς τὴ δόξα τῶν ἀιώνων,
 Ὡς το φῶς τῷ νοῦ.

Ποῦ στέκει ἡ Ἐμμορφία σὲ θρόνον,
 Ἄστρο οὐρανοῦ,
 Ἐδῶ, 'ς τὴν ἔρημ ἀθανασία,
 Εἶμαι ἡ καρδιά,
 Ἡ νειότη' ἡ ἀγάπη κ' ἡ θυσία
 Ὅλο εὐωδιά,
 Ὅλο εὐωδιά τοῦ παραδείσου . . .
 Καὶ ποῦ πετᾷ
 Λόγον στερονόν :
 —Εἶμαι ἡ ψυχὴ σου,
 Ὡ ποιητὴ !

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ
 (Συνέχεια ἴδε σελ. 331)

Ἐξητάσαμεν μέχρι τοῦδε τὴν οὐσίαν, τὴν βᾶσιν καὶ τὰς ἱστορικές φράσεις τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν. Ἀκολούθως, προβαίνοντες εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀρχῆς ταύτης, εἶδαμεν ποῖα τὰ πρόσωπα, τὰ ὀφείλοντα νὰ σεβασθῶσι τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν, καὶ τοῦτο μᾶς ἔλαμψε νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἀποστροφῆσιν ξένης ἐπιστολῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γνωστοποίησιν ἢ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς. Τέλος ἐξητάσαμεν τὰς διαφόρους συνεισφοράς, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχη ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν.

Μένει τώρα, διὰ νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ἐκθεσιν τοῦ ζητήματος τούτου, νὰ ἴδωμεν τὰς διαφόρους περιστάσεις, καθ' ἃς γίνονται ἐξαιρέσεις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν, καὶ καθ' ἃς ἡ παραβίασις τῆς ἀρχῆς ταύτης οὐ μόνον δὲν θεωρεῖται παράνομος, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νόμου πολλάκις ἐπιβάλλεται. Αἱ πλεῖστα τῶν ἐξαιρέσεων τούτων, δύνανται δὲ νὰ εἰπω σχεδὸν ὅλα, εἶναι βέβαιαι, εὐληπτοὶ, καὶ ἐπομένως δὲν ἀπαιτοῦσι πολλὰς ἀναπτύξεις. Ὄφειλομεν ὅμως νὰ ἐμμείνωμεν περισσότερον ἐπὶ μιᾶς ἐξ αὐτῶν, αποτελούσης ζήτημα λεπτὸν καὶ συζητούμενον, ἂν ἴδῃ, ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν πᾶσι ισχύουσα εἰς τὰς μεταξὺ συζύγων σχέσεις, ἢ τοῦλάχιστον ὅταν ὁ σύζυγος ἀποστροφίξῃ τὰς ἐπιστολάς τῆς συζύγου του.

Ὅπως δὴ ποτε, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ υποδείξωμεν τὴν γενικὴν ἰδέαν, ἐφ' ἣς ὅλα αὗται αἱ ἐξαιρέσεις ἐσιδόνται. Τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν παραβιάζεται νομίμως, ἄλλοτε μὲν διότι προσκρούει εἰς γενικὸν τι διὰ τὴν κοινωνίαν συμφέρον, ἄλλοτε δὲ διότι προσκρούει εἰς συμφέροντα ἰδιωτικά μὲν, ἀλλὰ τὰ ὅποια ὁ νομοθέτης θεωρεῖ ὅς ὀφείλοντα νὰ ὑπερτεροῦσιν αὐτοῦ.

Καὶ πρῶτον ἴδωμεν ποῖα εἶναι αἱ διαφοραὶ,

βέβαιαι καὶ ἀναμφισβήτητοι ἐξαιρέσεις εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν. Ἐκ μόνης τῆς ἀπαριθμήσεως αὐτῶν θέλετε κατανοῆσαι εὐκόλως ὅτι αὗται εἶναι κοιναὶ εἰς ὅλα τὰ νεώτερα πεπολιτισμένα κράτη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένα, ἔστιν ὅτε δὲ εὐκόλως ὑπονοούμενα, ὡς πηγάζουσαι ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῶν κοινῶν εἰς ὅλας τὰς νεωτέρως νομιθεσίας, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

α'

Ἡ πρώτη τῶν ἐξαιρέσεων τούτων, ἣν ἐν παρόδῳ ἤδη ἐμνημονεύσαμεν, εἶναι σχετικὴ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἀναζήτησιν καὶ ἀνάκρισιν τῶν παρανόμων πράξεων, ἐγκλημάτων ἢ πλημμελημάτων. Ὁ ἀνακριτὴς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατάσχη ὅλα τὰ πρὸς τὴν κατηγορούμενον σχετιζόμενα ἔγγραφα. (Τοιοῦτον π. γ. δικαίωμα ἀναγκωοῖζεται αὐτῶ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 87 καὶ 88 τοῦ Γαλ. Κώδ. τῆς ποιν. δικονομίας). Ὅπως ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς κατοικίας, οὕτω καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῶν ἐπιστολῶν ὑποχωρεῖ τότε ἐνώπιον τῆς εἰς τὴν κοινωνίαν ἐπιβαλλομένης ἀνάγκης νὰ καταδιώξῃ καὶ τιμωρήσῃ τοὺς παρασσόντας τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἡσυχίαν αὐτῆς (1).

β'

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐπιβάλλεται καὶ ἡ δευτέρη ἐξαιρέσις. Ἡ δημοσία τάξις καὶ ἡσυχία ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατούμενοι κατάδικοι μὴ ἔχωσιν οὐδεμίαν μυστικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐξω κόσμου. Διὸ καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν φυλακῶν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζωσιν ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν φυλακισμένων, τὰς τε πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνομένας ἐπιστολάς ὡς καὶ ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας οὗτοι γράφουσι. Νόμος Γαλ. τῆς 30 Ὀκτ. 1841 ἀρθρ. 9.

γ'

Τρίτη ἐξαιρέσις, ἀφορῶσα τοὺς διευθυντὰς γρενοκομείων. Οἱ ἐν τοῖς γρενοκομείοις κλειόμενοι κτηνεῖς καὶ πρὸς ἑαυτῶν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, διάγουσι βίον ὀρισμένον καὶ κανονισμένον. Ὁ ἰατρός ἰσχύει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκέψεων, τὰς ὁποίας δύναται νὰ δεχθῶσιν προδικιοῖξαι τὰ πρόσωπα, μεθ' ὧν δύνανται νὰ συνομιλήσωσιν, ὡς καὶ τὴν διάρκειαν ἐκάστης συνδιαλέξεως. Ὁ λόγος, ὅστις ἐπιβάλλει ὅλα αὗτα τὰ μέτρα, ἀπαιτεῖ ἐπίσης ὅπως ὁ ἰατρός γνωρίζῃ ὅλας τὰς ἐξώθεν ἐπιρροάς, αἵτινες δύναται νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ πάσχοντος. Ἐνεκα τούτου ἐπιτρέ-

πεται εἰς αὐτόν, πολλάκις ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τοῦ εἰδικοῦ κανονισμοῦ, νὰ λαμβάνῃ γνώσιν τῶν εἰς πάσχοντα ἀπευθυνομένων ἐπιστολῶν, καὶ δὴ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπίδοσιν αὐτῶν, ὅταν αὐτὴ δύναται νὰ εἶναι ἐπιβλαβής.

δ'

Συμβαίνει πολλάκις ἐπιστολαὶ νὰ μὴ γίνωσι δεκταὶ ὑπ' ἐκείνου εἰς ἣν ἀπευθύνονται, ἢ νὰ φέρωσιν ἐσφαλμένην ἢ ἀκατάλληλον διεύθυνσιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ διάφοροι ταχυδρομικοὶ κανονισμοὶ διατάσσουσιν, ὅπως αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἀνοίγωνται. Καὶ ἐάν μὲν εὐρεθῇ ἐν αὐταῖς ἡ ἀκριβὴς διεύθυνσις τοῦ ἀποστολέως ἢ τοῦ παραλήπτου, ἀποστέλλονται ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, διατηροῦνται ἐπὶ τινα καιρὸν καὶ κατόπιν καταστρέφονται. Διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν κανονικὴν ταύτην ἀποστροφῆσιν, πολλοὶ ἀποστολεῖς συνειθίζουσι νὰ γράφωσιν ἢ τυπώνωσι τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ φακέλλου. Τοιοῦτοτρόπως, ὅταν δὲν εὐρεθῇ ὁ παραλήπτης, ἡ ἐπιστολὴ ἐπιστρέφεται αὐτοῖς ἄθικτος.

ε'

Ὅταν εἰς ἔμπορος πτωχεύσῃ, πρωτίστη ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ γνωρίζωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καθαρῶς καὶ ἀκριβῶς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ὅπως ἔχωσιν ἰδίως ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν διαφορῶν αὐτοῦ χρεῶν ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ ποσῶν ἀφ' ἑτέρου. Τὴν ἀνάγκην ταύτην λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὁ ἐμπορικὸς νόμος διατάσσει τὴν λήψιν διαφορῶν μέτρων, δι' ὧν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ρηθεὶς σκοπός. Ἰδοὺ δικαί ὅ ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς διοριζόμενος σύνδικος ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του καὶ δύναται νὰ συμβουλευθῇ τὰ βιβλία τοῦ πτωχεύσαντος. Διὰ τὴν αὐτὴν λόγον δύναται νὰ λάβῃ γνώσιν καὶ ἀπάσης τῆς ἐμπορικῆς ἀλληλογραφίας του.

Συνεπεία τῆς ιδέας ταύτης τὸ 471 ἀρθρον τοῦ Γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ Κώδικος δίδει εἰς τὸν σύνδικον τὸ δικαίωμα νὰ ἀποστροφίξῃ τὰς ἐμπορικὰς ἐπιστολάς τοῦ πτωχεύσαντος· τοῦθ' ὅπερ ἀποκλείει τὰς ἀσχέτους πρὸς τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ πράξεις, καὶ ἰδίᾳ τὰς ἐμπιστευτικάς. Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπιστολῆς, λήεται αὕτη ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμποροδικείου, ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὰς περιστάσεις.

ς'

Γνωρίζετε πάντες ὅτι ὁ νόμος, ὑπέκρινεν εἰς αὐτάς τὰς ἐνδείξεις τῆς φύσεως, ἀναθέτει εἰς τοὺς γονεῖς, εἰς τὸν πατέρα κατὰ πρῶτον λόγον, εἰς τὴν μητέρα ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων των, τὴν εὐδωσίαν τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν. Ἡ βαρεῖα, ἧμα δὲ καὶ λίαν λεπτὴ, αὕτη ὑποχρέωσις συνεπάγεται διὰ τοὺς γονεῖς διάφορα δικαίωματα, ἀπὸ τῶν μὲν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς

(1) Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς συνιστᾷ διὰ μακρῶν ἐν Ἑλλάδι ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ Συντάγματος, καθ' ὅ ἐκ τῶν ἀπορρητῶν τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἀπολύτως ἀπαραβίαστον. Ὅρα ὁ Ἐργημεριδὴ τῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς «Ἑλληνικῆς νομοθεσίας» τοῦ ἔτους 1871.

προσωπικῆς ἐλευθερίας, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἐξάσκηση εἶνε πολλῶς ἀπαραίτητος πρὸς κρίσιν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδικωμένου τῆς καλῆς ἀνατροφῆς σκοποῦ. Ὅτι π. χ. ὁ πατὴρ χεῖρει βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ ἐκλέγῃ τὰς σχέσεις τῶν ἀνηλίκων αὐτοῦ τέκνων. Ἐπίσης χεῖρει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβλέπῃ ὅλας τὰς πράξεις των, καὶ ἐπομένως καὶ τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας γράφουσιν ἢ λαμβάνουσι. Καὶ εἶναι πράγματι δυνατόν νὰ παραδεχθῆ τις, ὅτι ὁ πατὴρ ὀφείλει νὰ σεβασθῇ ἀλληλογραφίαν, δυναμένην νὰ βλάβῃ ἀνεπικουρήτως τὴν ἠθικὴν καὶ τὸ μέλλον τῶν τέκνων του; Ὅ,τι μόνον δύναται τις νὰ παραδεχθῆ εἶναι, ὅτι φρόνιμος καὶ ἐξυπνος πατὴρ δὲν θέλει κάμει χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου, εἰμὴ ὡσάκτις κρίνῃ ὅτι εἶναι ἀνάγκη. διὰ τε τὸ συμφέρον τῶν τέκνων του καὶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύναν.

Ἐγείρεται ζήτημα: ἐὰν τὸ δικαίωμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν εἰς τὸν πατέρα, ἀνήκῃ καὶ εἰς τὴν κηδεμόνα. Ἡ ἀμφισβόλια προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸν κηδεμόνα δὲν συνδέει ἡ φύσις πρὸς τὰ ὄργανά με δεσμούς ἐπίσης στενοὺς, ὅπως τοὺς γονεῖς πρὸς τὰ τέκνα. Συμβαίνει δ' ἐνίοτε νὰ εἶναι οὗτος ὅλος ξένος πρὸς αὐτά. Νομίζομεν ὅμως ὅτι, ὅταν ἡ ἠθικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἐκπαίδεσις τῶν ὀργανῶν ἀνατίθενται εἰς κηδεμόνα, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν αὐτῷ ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβλέπειν τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν ἀνηλίκων, δι' οὗς εὐθύνεται.

Δ'.

Ἐτελειώσαμεν οὕτω τὴν ἐκθεσιν τῶν διαφόρων περιστάσεων, καθ' ἃς γίνεται ἐξίεσις εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν, καὶ καθ' ἃς ἐπιτρέπεται εἰς μερικὰ πρόσωπα, διὰ λόγους ἀνωτέρους, ν' ἀποσφραγίσωσιν ἐπιστολάς, καὶ ὁποῖα δὲν ἀπευθύνονται εἰς αὐτά, καὶ τὰς ὁποίας θὰ ὤφριον ἐπομένως κατὰ τὴν κανόνα νὰ σεβασθῶσι. Τὰς ἐξαιρετικὰς ταύτας περιστάσεις οἱ πάντες παραδέχονται, νομίζομεν δὲ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὰ σπουδαίας συζητήσεως. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ διὰ μίαν τελευταίαν περίστασιν, καθ' ἣν ἀπ' ἐναντίας ζωνηρὰ ὑπάρχει συζήτησις, ἂν ὄχι μεταξὺ τῶν νομομαθῶν, τοῦλάχιστον μεταξὺ τῶν κοινωνιολόγων καὶ τῶν αὐτοχειροτονήτων πολλῶς ἀποστόλων τῆς ἠθικῆς.

Ἡ συζήτησις αὕτη ἐγείρεται ὅταν ποδοκείται περὶ τῶν μεταξὺ συζύγων σχέσεων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει ἀνά γε νὰ παραδεχθῶμεν μίαν εἰς ἐξίεσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν; Τὸ ζήτημα ὡς εἰκὸς παρουσιάζεται ὑπὸ διπλὴν φάσιν, καὶ ὑποδικαίεται εἰς δύο ἐπιπέδους: 1) Ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποσφραγίσῃ τὰς ἐπιστολάς τῆς συζύγου του, εἴτε ἐκεῖνας τὰς ὁποίας αὕτη γράφει, εἴτε ἐκεῖ-

νας καὶ ὁποῖαι ἀπευθύνονται πρὸς αὐτήν; 2) Ἡ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς πρὸς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ συζύγου τῆς;

Σπεύσωμεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ταύτην ἐποψίν τοῦ ζητήματος, ἡ ἀποφατικὴ εἰς αὐτὴ ἀπάντησις εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην πάντες παραδέχονται ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ γενικὴ ἀρχὴ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν.

Ἴδου μίαν λύσιν βεβαία. Τούτων ὅμως οὕτως ἐχόντων, φαίνεται, τοῦλάχιστον κατ' ἐπιφάνειαν, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ θετικοῦ καὶ βεβαίου τούτου σημείου δυνάμεθα νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα καὶ ὑπὸ τὴν ἐτέραν αὐτοῦ ἐποψίν, κἀμνοντες τὴν ἀκόλουθον συλλογισμόν: Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τοῦ συμβολαίου τοῦ γάμου συνιστᾶται ἐταιρικὸς δεσμός, ἐν ᾧ οἱ ἑταῖροι διέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἰσότητος, καὶ ἀφοῦ ὁ εἰς τῶν ἑταίρων, ἡ γυνή, δὲν ἔχει δικαίωμα ἐπιβλέψεως ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ ἐτέρου, τοῦ ἀνδρός, ἄρα καὶ οὗτος οὐδενὸς ἀπολαύει τοιοῦτου δικαιώματος.

Ὁ συλλογισμὸς οὗτος θὰ ἦτο ὀρθός, πλὴν δυστυχῶς ἡ μίαν τῶν δύο αὐτοῦ βάσεων εἶναι σαθρά. Ναί, εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ σύζυγος δὲν ἔχει οὐδὲν δικαίωμα ἐπιβλέψεως ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ συζύγου τῆς. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει καὶ τὸ ἀνάπαλιν νὰ εἶναι ἀληθές, εἶναι ὅτι τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν συζύγων δὲν διέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀπολύτου ἰσότητος. Ἐδῶ ὅμως προσκρούομεν εἰς μικρὸν τινα σκόπελον, τὸν ὁποῖον πρέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ν' ἀντιμετωπίσωμεν καὶ ἀντικρούοντες καταστρέψωμεν, πρὶν ἢ προδῶμεν περαιτέρω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδέας ταύτης: ὅτι εἰς τὰς μεταξὺ συζύγων σχέσεις δὲν βασιλεύει ἀπόλυτος ἰσότης.

Οἱ ἀπόστολοι τῆς πλήρους καὶ τελείας ἀπελευθερώσεως τοῦ ὡσαύτου φύλου δὲν θέλουσι βεβαίως λείπει ν' ἀποτεινῶσιν ἡμῖν τὴν ἀκόλουθον μομφήν: Ἀφοῦ λέγετε (θέλουσιν εἶπει) ὅτι δὲν ὑπάρχει πλήρης ἰσότης μεταξὺ τῶν συζύγων, καὶ ὑποθέτετε ὅτι ἡ ἀνὴρ δύναται νὰ ἔχῃ περισσότερα δικαιώματα τῆς γυναικὸς, ἀναγνωρίζετε ἄρα εἰς αὐτὸν μίαν τινὰ ὑπεροχὴν καὶ δίδετε ἐξουσίαν καὶ δικαιώματα, καταλήγοντα εἰς τὴν ἐπίσημον ἐγκαθίδρυσιν τῆς τυραννίας καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ, ἐκεῖ ὅπου πρέπει νὰ βασιλεύῃ ἡ κοινότης καὶ ἡ ἀγάπη; ἀναγνωρίζετε εἰς τὸν σύζυγον τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρίζεται τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πειρήμου. Sic volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas: ὁ ἐστὶν ἐλευθέρως μεθερμηνεύμενον: Ὅφειλετε ἀπεριόριστον ὑπακοῆν εἰς ὅλας μου τὰς διαταγὰς καὶ εἰς τὰς πλέον περὶ λόγους τῶν ἀπαιτήσεών μου. Λοιπόν, ἐν ἐκ τῶν δύο: Ἡ παραδέχεσθε τοῦτο, ἢ ὀφείλετε νὰ παραδεχθῆτε τὸν νόμον τῆς ἀπολύτου ἰσότητος.

ΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ Η ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ

[Ἐκ τοῦ ἐν τῷ Παρθενίῳ δημοσιευθέντος λόγου, ὃν ἀπήγγειλεν ἐν Κέρκυρᾳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς αὐτοῦ Φιλαρμονικῆς ἑταιρείας ὁ ἀντιπρόεδρος αὐτῆς καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Κέρκυρᾳ Διδασκαλείου κ. Μιχαὴλ Σακελλάρου, παραλαβάνομεν ἐν τῇ ἑστῇ τὴν ἑξῆς ἀπόσπασμα. Ἐξ αὐτοῦ ὄχι μόνον φαίνονται αἱ ἀφορμαὶ αἰτίνας συνετέλεσαν εἰς τὴν ἰδρύσιν τοῦ μουσικοῦ ἐκείνου καλλιθρύματος, ἀλλὰ καὶ ἀκριβέστατα περιγράφεται ἡ τότε κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξις τῆς Κερκύρας, εἴ τις ἐλάβε σπουδαιότητα ὡθῆσαι καὶ ἡ ἐπιταχύνωσιν ὑπὲρ τῆς ἑθνικῆς ἀποκαταστάσεως τελεσφόρος διαβραχθεῖς ἄνισος μὲν, ἀλλ' ἀνένδοτος ἀγών.]

Ἀφορμὴν εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἡμετέρας ἑταιρείας ἔδωκεν, ὡς γνωστὸν, τὸ ἐπόμενον γεγονός. Κατὰ παλαιὰν συνήθειαν αἱ ξένοι κυβερνήσεις, ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν ὁποίων διατέλει ἡ Ἑπτάνησος, ἔπεμπον πάντοτε εἰς τὰς λιτανεῖας τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα μετὰ μουσικῆς ταύτην δὲ τὴν συνήθειαν ἐσεβάσθη καὶ ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις μέχρι τοῦ ἔτους 1839, ὅτε διαταγὴ τῆς Βασιλείσεως ἀπηγόρευσε νὰ παρακολουθῇ ὁ ἀγγλικὸς στρατὸς τὰς τελετὰς ξένων θρησκευμάτων, οὕτω δὲ καὶ ἡ λιτανεὶα τῆς 11 Αὐγούστου τοῦ 1839 ἐξήλθεν ἀνευ στρατιωτικῆς παρατάξεως. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐθεωρήθη, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ὅρις κατὰ τῆς θρησκείας καὶ διήγειρε μεγάλην ἀγανάκτησιν, ἣν ὁ λαὸς δὲν ἐφοδῆθη νὰ ἐκδηλώσῃ μετὰ τὸν πλέον ἐμφαντικὸν τρόπον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ Ἄρμостоῦ. Ἐν ᾧ δὲ κατὰ παλαιὰν ἐπίσημὴν συνήθειαν, αἱ λιτανεῖαι διήρχοντο ὑπὸ τὸν μέγαρον τοῦ Ἄρμостоῦ, ἐκεῖ δὲ ὁ κληρὸς ἐδέετο ὑπὲρ τῆς Βασιλείσεως τῆς προστάτιδος Δυνάμεως, κατὰ τὴν λιτανεῖαν ταύτην ὁ λαὸς ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ μεγάρου τοῦ Ἄρμостоῦ διέξοδον, οὕτω δὲ πολλὸς ὄχρος ἠγέρθη καὶ ἀταξία μεγάλη ἐγένετο. Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι, ὅτι τῆς ταραχῆς ταύτης προϊόταντο ἢ ὅπως δὴποτε μεταίχον καὶ τινες δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀπελύθησαν τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἀποπομπὴ τῶν εὐσεβῶν τούτων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, οἵτινες προσέφερον τὸ ἀξίωμα αὐτῶν, ἴσως καὶ τὸν ἄρτον τῶν τέκνων των, θυσίαν ὑπὲρ τῆς ἐξυδρισθείσης θρησκείας, ἐξηρέθησαν ὅτι μᾶλλον τὰ πράγματα καὶ ἐπηύξησε τὴν κατὰ τῆς Προστασίας δυσχερέσειαν τοῦ λαοῦ. Ἐποκαλοῦθημα δὲ τῆς δυσχερείας ταύτης ὑπῆρξε καὶ ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως τῆς ἑταιρείας, σκοπὸν ἐχούσης ἐν γένει μὲν τὴν καλλιέργειαν καὶ διάδοσιν τῆς μουσικῆς, ἰδίᾳ δὲ τὸν σχηματισμὸν μουσικοῦ θιάσου, δυναμένου νὰ παρακολουθῇ τοῦ Ἁγίου τὰς λιτανεῖας καὶ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς ἄλλας θρησκευτικὰς τελετὰς. Πρωτὸς δὲ συνέλαβε τὴν ἰδέαν ταύτην ὁ Λουκιανὸς Καλογεράς, ἀνὴρ ἐγκρατής, φαίνεται, τῆς μουσικῆς, ὅστις βραδύτερον ὑπερέστη τὴν ἑταιρείαν καὶ ὡς διδάσκαλος. Ἡ σύστασις ὅμως τῆς ἑταιρείας ἐγένετο κυρίως ὑπὸ τῶν ἐξῆς ἐκ τῶν νέων Πητρ. Κουρτσάνου, Φρ. Ριδέλη, Γουλ. Μίση, Νικ. Μακρῆ, Ἀντ. Λιδεράλη, Ἰω. Φραγκοῦλη, Ἐπι. Σύνδα καὶ Νικ. Καβέσιλα. Διὸς ὁ Λουκιανὸς Καλογεράς, ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς Ἀνδρέας Μυρομακάκης, ὁ

Ἐπιτελὴ συνέχισμα ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΚΕΠΕΤΖΗΣ δ. ν

Στάμος Ρεμαντζῆς καὶ ὁ Μιχ. Μάνος, οἵτινες ἀνήκουσιν ἐπίσης εἰς τοὺς ἱδρυτάς, διαφωνήσαντες πρὸς τοὺς πρῶτους, ἀγνωστοὶ ἐπὶ ποίων ζητημάτων, δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὰς πρῶτας τοῦ σώματος συνεδριάσεις. Αἱ διαφοραὶ ὅμως αὗται δὲν διήρκεσαν φαίνεται ἐπὶ πολὺ, διότι βραδύτερον βλέπομεν πρωταγωνιστὰς μάλιστα ἐν τῇ ἑταιρίᾳ τὸν Μαυροματῆν καὶ τὸν Καλογεράν, τὸν μὲν ὡς γραμματέα αὐτῆς, τὸν δὲ ὡς διδάσκαλον. Οἱ ἀνωτέρω δὲ ἀναρρόμενοι ἐκτὼ ἱδρυτῶν συμπεριέλαβον ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῶν καὶ τοὺς μὴ παρόντας κατὰ τὴν πρῶτην συνεδρίασιν Δημ. Ἀλδάναν καὶ Γεράσιμον Ρινόπουλον, εἰς τὸν τελευταῖον μάλιστα τούτων ὡς τὸν πρεσβύτερον ἀνέθεσαν καὶ τὴν προεδρίαν τῆς ἑταιρίας τοῦ Ρινόπουλου ὅμως μὴ ἀποδεχθέντος τὴν θέσιν ταύτην ἐγένετο πρῶτος τῆς ἑταιρίας πρόεδρος ὁ Α. Κουαρτάνος.

Ἡ σύστασις τῆς Φιλαρμονικῆς ἑταιρίας διήγειρεν εἰς τὸν λαὸν ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν, μεγίστην δὲ ἐδείκνυον πάντες προθυμίαν νὰ καταταχθῶσιν εἰς τοὺς ἑταίρους αὐτῆς. Ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἡ Φιλαρμονικῆς ἑταιρίας ἤρθησαν 212 συνεταίρους, βαθμῶδὸν δὲ συμπεριελάβε μετὰ τῶν μελῶν αὐτῆς τοὺς διαπρεπεστάτους τῆς Κερκύρας ἀνδράς, τὸν Α. Μουστοξύδην, τὸν Πέτρον Βράιλαν, τὸν Σπυρ. Ζαμπέλιον, τὸν Ἀντώνιον Πελοῦλάν, τὸν Γεώργιον Μαρκοράν, τὸν Σωκράτην Κουρῆν, αὐτὸν τὸν Μητροπολίτην Ἀθανάσιον, τινὰς τῶν ὁποίων καὶ πρόεδροι τῆς ἑταιρίας ἐπὶ ἔτη πολλὰ διετέλεσαν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται φανερόν, ὅτι ἔχει μόνον ἀγάπην πρὸς τὴν τέχνην, ἀλλὰ καὶ σεβασμὸς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐν γένει πνεῦμα φιλοπρόδοτον καὶ φιλόπατρι προεκάλεσαν τῆς Φιλαρμονικῆς ἑταιρίας τὴν σύστασιν, ἐκ τῶν πρῶτων δὲ ἀποράσεων καὶ ἐκ πασῶν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἰδίως τῶν πρὸ τῆς ἐνώσεως, γίνεται ἐπίσης φανερόν ὅτι ἡ Φιλαρμονικὴ ἑταιρία σκοπὸν εἶχε παντὶ σθένει νὰ ἐργασθῆ εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν Ἑπτανήσιων ἀγῶνος, ὁ ὁποῖος ἐξερράγη μὲν εἰς τὸ φανερόν δεκά ἔτη βραδύτερον, ἀκήρυκτος ὅμως διεξήχθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς συστάσεως τῆς ἡμετέρας ἑταιρίας. Διότι εἶναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1839 μετέθε εἰς Λονδίνον ὁ ἡγέτης τῶν τότε ἀντιπολιτευομένων, ὁ κλεινὸς Μουστοξύδης, ἵνα αὐτοπροσώπως ὑπερασπίσῃ ἐνώπιον τῶν Ἀγγλῶν ὑποργῶν τὰ δίκαια τοῦ Ἰονίου λαοῦ, τὰ ὅποια ἀυστολῶς τότε παρεδίδον τῆς Προστασίας τὰ ὄργανα. Ἐν τῷ μακρῷ δὲ ὑπομνήματι, τὸ ὅποτον πρὸς τὸ σκοπὸν τοῦτον ὑπέβαλεν ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ, ῥητῶς ἔλεγεν, ὅτι θὰ ἀπῆται τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος. Ἐν μὴ ἐθεώρει τοῦτο ἀκατόρθωτον. Συμπίπτει δὲ ἡ ἐποχὴ τῆς συστάσεως τῆς ἡμετέρας ἑταιρίας, κατὰ φυσικὴν μάλλον ἀκολουθίαν ἢ τυχαίαν σύμπτωσιν, ἔχει μόνον πρὸς τὴν ἑνέρξιν τοῦ ἐθνικοῦ τῆς Ἑπτανήσου ἀγῶνος. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐποχὴν ἐν γένει λίαν ἀξιοσημείωτον διὰ τὴν Κερκυραν, διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, ἥτις τότε ὑπῆρχε, καὶ τὴν φιλοπρόδοτον δρᾶσιν καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἡθῶν τὴν αὐστηρότητα. Διότι ἐπὶ μὲν τῆς μικρᾶς πολιτικῆς σκηνῆς τῆς Ἰονίου πολιτείας ἐπρωταγωνίστου ἀνδρᾶς ἀρτίαν ἔχοντες μάθησιν καὶ σεμνὸν τὸ ἦθος καὶ ὑψηλὸν τὸ

φρόνημα, ἤχημαζε δὲ τότε καὶ ἡ Ἰόνιος Ἀκαδημία, τὸ λαμπρὸν τοῦτο φυτὸν τῆς ἀναγεννημένης ἐλληνικῆς ἐπιστήμης, ἐν ᾧ ἐργάζοντο ἄνδρες ἐξῆχου ἐπιστημονικῆς μορφώσεως, εὐσυνειδήτοι καὶ βέλτεροι, ἀληθεῖς Ἑλληνας καὶ ἀληθεῖς Χριστιανοί, θαυμασίως συνδυάσαντες, ὡς ἄλλοτε οἱ φωστῆρες τῆς σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας, τὴν σοφίαν τοῦ κλασικοῦ ἑλληνισμοῦ πρὸς τοῦ Εὐαγγελίου τὰ διδάγματα. Ἐκτὸς δὲ τῆς σεμνῆς ταύτης χρείας, ἤχημαζον τότε ἐν Κερκύρα καὶ πολλοὶ ἄλλοι λόγιοι, οἱ ὅποιοι ἐπίσης ἐπιμελῶς καλλιεργούντες τὰ γράμματα καὶ τὰς αὐτὰς ἔχοντες ἀρετὰς ἐχρησίμευον ὡς παράγοντες σπουδαίως τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς προόδου. Εἰς τὴν κοινωνικὴν δὲ ταύτην πρόοδον καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐφείλεται ἡ σύστασις οὐ μόνον τῆς Φιλαρμονικῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἀξιολόγων σωματείων, τῆς Ἀναγνωστικῆς π. χ. ἑταιρίας, ἡ ὅποια κατὰ τὸ ἔτος 1836 συσταθεῖσα ὑπάρχει καὶ σήμερον ἐν ἀκμῇ, καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν Φιλομαθῶν, ἡ ὅποια, ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1845 καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μουστοξύδου διετελέσασα, συνεκέντρωσεν εἰς κοινὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν πάντας τοὺς λογίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὐχὶ δὲ μόνον τῶν λογίων, ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ ὁ βίος ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πνευματικώτερος ἢ σήμερον. Διότι εἶχε καὶ ὁ λαὸς τότε τὰ ἱδανικά του καὶ περιέκλειεν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν Μεγάλην Ἰδέαν, περὶ τῆς ὁποίας μάλιστα ἐπίστευον ὅτι καὶ προφητεία ὑπῆρχον, τὴν Μεγάλην Ἰδέαν, ἥτις εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως ἐμελλε νὰ ἀποθῆ ἐμπειρίμου ἀντικείμενον! Ἀρκετὴν δὲ πνευματικὴν τροφὴν εὗρισκεν ὁ λαὸς εἰς τὰς ἐκκλησίας. ἐν αἷς δὲν παρίστατο μόνον ἀπλοῦς θεατικῆς ἱεροτελεστιῶν ἀκαταλήπτων, ἀλλ' ἤκουε τοῦ Εὐαγγελίου τὴν ἀνάπτυξιν παρὰ εὐφραδίαν ἱεροκηρύκων, οἵτινες δὲν ἐνόμιζον κηρύττειν νὰ ἐμιμῶσιν εἰς τὸν λαὸν τοῦ λαοῦ τὴν γλῶσσαν. Συνεπλήρου δὲ ὁ λαὸς τὴν ἀνάπτυξιν του διὰ τῆς ἀναγνώσεως βιβλίων θρησκευτικῆς ἰδίως ὕλης ἢ ὕλης ὅπως δὴποτε προσιτῆς εἰς αὐτόν, εἰς τὰς ἀθῶκας δὲ αὐτοῦ διασκεδάσεις ἐτέρπετο ψάλλον τὴν Σανθούλα, τὴν Λύγούλα, τὴν Φαρμακωμένη, τὴν Εὐρυκόμη καὶ ἄλλα εὐμορρα καὶ σεμνὰ τραγούδια τοῦ Σολωμοῦ, εἰς τὴν γλυκύτητα καὶ σεμνοπρέπειαν τῆς ποιήσεως τῶν ὁποίων πληρέστατα ἀνταπεκρίνετο ἡ γλυκύτης καὶ ἡ σεμνοπρέπεια τῆς μουσικῆς, συνθέτης τῆς ὁποίας ἦτο τοῦ Σολωμοῦ ὁ ἐγκάρδιος φίλος, ὁ Νικόλαος Μάντζαρρος.

Ἡ ἀτελής αὕτη εἰκὼν τῆς κερκυραϊκῆς κοινωνίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπὸ τῶν κλίπων τῆς ὁποίας ἡ Φιλαρμονικὴ ἐξῆλθεν, ἐξήγει πληρέστατα πῶς ἑταιρία μουσικῆ προήλθε μὲν ἐκ θρησκευτικῶν σχεδὸν φανατισμοῦ, παρεσύρθη δὲ ταχέως εἰς ἐνεργείας ἕνεκς κυρίως πρὸς τὴν τέχνην. Τοῦτο δὲ οὐδῶως, νομίζω, δύναται νὰ θεωρηθῆ βεβήλωσις τῆς θείας τέχνης, ἀρ' οὐ αὕτη αὕτη ἡ Μουσικὴ δὲν ἐπιζητεῖ ἀπλῶς τὸ ἐν τῷ χρόνῳ ὠραίων διὰ τῆς μελωδίας, τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλὰ σκοπεῖ τὴν διὰ τοῦ ὠραίου διέγερσιν καὶ ἐκφρασιν παραστάσεων ὑψηλῶν καὶ συναίσθημάτων εὐγενῶν. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπραξέ καὶ ἡ ἡμετέρα ἑταιρία, ἥτις διὰ τῆς Μουσικῆς ἠθέλησε πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἐξυ-

πηρετῆση τὸν ἐθνικὸν τῆς Ἑπτανήσου ἀγῶνα. Πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου δύναται νὰ ἀναφέρω, τὰς δύο ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας τὸ σωματεῖον κατὰ τὸ ἔτος 1841 ἔλαβε: νὰ γίνηται δηλ. χρῆσις εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ γράμματα αὐτοῦ τῆς μητρικῆς γλώσσης καὶ νὰ ἐορτάζηται τακτικῶς ἡ 25 Μαρτίου διὰ δημοσίων συναυλιῶν καὶ πανηγυρικῆς τοῦ καταστήματος διακοσμῆσεως, καὶ ὅτι καὶ διὰ τὰς στολὰς τῶν μουσικῶν τῆς εἶχεν ἐκλεῖξει τὰ ἐθνικὰ χρώματα, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τῆ ἐπέβαλε τὰ χρώματα τοῦ Ἰονίου Κράτους. Δύναται νὰ ἀναφέρω τὰ συμπίσιν τῆς ἑταιρίας, τὰ ὅποια ἐλάμβανον πάντοτε χαρακτηριστὰ ἐθνικῆς διαδηλώσεως, καὶ εἰς τὰ ὅποια ὁ μελίσσητος τῆς ἑταιρίας πρόεδρος Πέτρος Βράιλας δὲν ἐδυσκολεύετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀρμοστοῦ νὰ ἐγεῖρη τὸ ποτήριον ὑπὲρ τῆς μητρικῆς Ἑλλάδος σεβαστῆς καὶ ἀγαπητῆς, ὡς ἔλεγε, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἡμετέρους προστάτας (1). Δύναται προσεῖ νὰ ἀναφέρω τὴν πανηγυρικὴν ἐκλογὴν τοῦ

Εἰς τὰ Μετέωρα

Ὀδοιπορικὴ ἀνάμνησις

Ἦτο νομίζω Μάιος τοῦ 1879 ὅτε διὰ πρῶτην φορὰν μετέβηκιν ὅπως ἐπισκεθῶ τοὺς θεοπροπεῖς βράχους τῆς Καλαμπακάκι, ἐφ' ὧν εὐσεβεῖς ἄνδρες φεύγοντες τὴν κοινωνίαν ἐνέπηξαν πρὸ χιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐκαὶ ὕψηλά, δίκην αετῶν, τὰς ἱερὰς αὐτῶν φωλεὰς, ἀποχωρισθέντες τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὑψηλῶν ἀξιωματίων, ἅτινα ἐν αὐτῷ εἶχον. Ἀπετέλουν μέρος συνοδίας ἐκ πλέον τῶν δέκα προσώπων συγκειμένης, ἥτις ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης τεθειμένη, ἐμελλε νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα ἐν εὐθυμίᾳ καὶ διαχύσει ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεπεστεροῦ καὶ φοβερωτέρου βράχου, ὃν ποτε ἡ φύσις ἐπὶ τῆς ὕψηλιος ἐπλασεν, ὅστις παραβλλόμενος πρὸς τοὺς γιγαντώδεις ἄλλους ἀδελφοὺς του, τοὺς αποτελοῦντας τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μετέωρα κολοσσικὸν ἐκ βράχων σύμπλεγμα, φαίνεται μεγαλοπρεπῶς ὑπερέχων αὐτῶν, ὡς γίγας μετὰ τὸ νάνον!

Ὁ βράχος οὗτος φέρε ἐπὶ τῆς κορυφῆς του τὴν μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, τὴν κατ' ἐξοχὴν Μετέωρα καλουμένην, ἥ ὁ φιλόζενος καὶ πρὸς τὰς δεσποτικὰς τοῦ Μητροπολίτου διαταγὰς πειθηνιότατος ἡγούμενος, μὰς εἶχε προπαρασκευάσῃ ἡγεμονικὴν ὑποδοχὴν.

Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου, αὐτὸν βυθίζοντες διὰ μέσου κόσμου βράχων, καὶ ποινῶν τὸ φοβερὸν ὕψος, ἅπερ χωρίζει τὴν κορυφὴν ἀπὸ τὴν βάσιν αὐτοῦ, τὸ δίκτυον, τὸν βαστάζοντα αὐτὴ κλίον καὶ τὴν ἐνέκρινον ἐξ 100 βαθμίδων κρεμαστὴν κλίμακα, μὴ ἐραίνετο ἄπλη παιδικὰ ἢ ἀνάσας! ἀλλ' ὅταν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ καὶ περιεργασθῶμεν πάντα ταῦτα, μὴ κατέλαβεν ἔλιγγος. Καὶ δὲν εἶναι τόσον τὸ ὕψος, ὅ-

Μητροπολίτου Ἀθανασίου ὡς μέλους τῆς ἑταιρίας, ἐκλογὴν, ἣν τὸ σῶμα ἐδέχετο διὰ χειροκροτημάτων καὶ ἡ μουσικὴ ἐχαίρειτις διὰ τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου. Δύναται ἐπίσης νὰ ἀναφέρω τὰς τιμὰς, ἃς ἡ Φιλαρμονικὴ ἀπένευμε πρὸς πάντας τοὺς πρὸ τῆς ἐνώσεως δι' ὅποιον δὴποτε λόγον ἐλθόντας ἐναῦθα ἐπισήμους ἀνδράς τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος καὶ πρὸς πάντας τοὺς Ἑπτανήσιους, τοὺς τιμῶς τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν ἐξυπηρηθῆσαντες, καὶ τέλος τὸ ἐνεργὸν μέρος, τὸ ὅποτον ἡ Φιλαρμονικὴ ἔλαβεν εἰς πάσας τὰς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως διαδηλώσεις τοῦ κερκυραϊκοῦ λαοῦ, οὐτινος διὰ τῶν ἐθνικῶν ἀσμάτων ἐνίσχυσε τὸ φρόνημα καὶ διήγειρε τὸν ἐνθουσιασμόν. Ἡμεῖς τοὐλάχιστον, οἵτινες ἤμαθ τὸτε παῖδια, ἐνθουμούμεθα τὰς ἱερὰς συγκινήσεις, ἃς ἡ Φιλαρμονικὴ παρῆγεν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης θέλομεν θεωρεῖ αὐτὴν πάντοτε ἕνα τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀγωγῆς!

περ προξενεῖ φόβον, ὅσον ἡ ἀγριωτάτη ὄφις τῆς φύσεως. Εἶναι ὅλα σκυθρωπά καὶ φοβερά ἐκεῖ. Τίποτε δὲν γελᾷ, τίποτε δὲν μειδῖ. Νομίζει τις ὅτι τὰ πάντα τὸν ἀπειλοῦν, τὰ πάντα ἐπιβουλεύονται τὴν ὑπαρξίαν του. Ἀγριωτέρως οἷσις δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ οὐδαμοῦ ἄλλοθι. Ἐδαρος ἀνωμαλωτάτων πελώριοι βράχοι ἀπὸ τοῦ μεγαλειότητος, οὐτινος ἡ κορυφὴ αἵρεται εἰς τὰ νέφη, 250 καὶ πλέον μέτρα ἄνω τῆς βάσεώς του, μέχρι τοῦ μικροτέρου ὀλίγος μάλιστα οὐρανὸς διασχίζόμενος ὑπὸ ἀνέμων, ἐχόντων ἐν ταῖς ἀναριθμηταῖς τῶν βράχων κορυφαῖς τὰς φωλεὰς αὐτῶν...

Εἶχομεν συναθροισθῆ ἀπαντες οἱ λαϊκοὶ τῆς συνοδίας μας κα περιεμένομεν τὸν Μητροπολίτην, ὅστις πολὺ μακρὰν καταβάς τοῦ ἵππου του, ἀνῆρχετο βραδέως τὴν πρὸς τὴν Μονὴν φέρουσαν ὄρειαιδὴ ἀκτιπὸν, ὑποβάσταζόμενος ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτῷ δίκτυον. Τὸ δίκτυον ἦτο κατὰ γλῆ, οἱ ἁρμόδιοι πρὸς στροφήν τῆς ἀνέμου καλόγηροι ἦσαν τοποθετημένοι δίκην ὑποζυγίων ἑκάστος εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν καὶ δὲν ὑπελείπετο ἡ ἢ ἐμφάνισις τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἵνα ἀρχίσῃ ἡ ἀνέμω στρεφομένη νὰ τείξῃ καὶ ν' ἀνέρχεται τὸ δίκτυον ἐκ τῶν κατῶ πρὸς τὰ ἄνω, περικλείον ἐν αὐτῷ μίαν ὑπαρξίαν, δυναμένην νὰ καταστοκρῆ κακὴ κακῶς ἐν περιπτώσει κοπῆς τοῦ βαστάζοντος αὐτὸ σχοινίου ἢ χαλαρώσεως τῆς ἀνέμου.

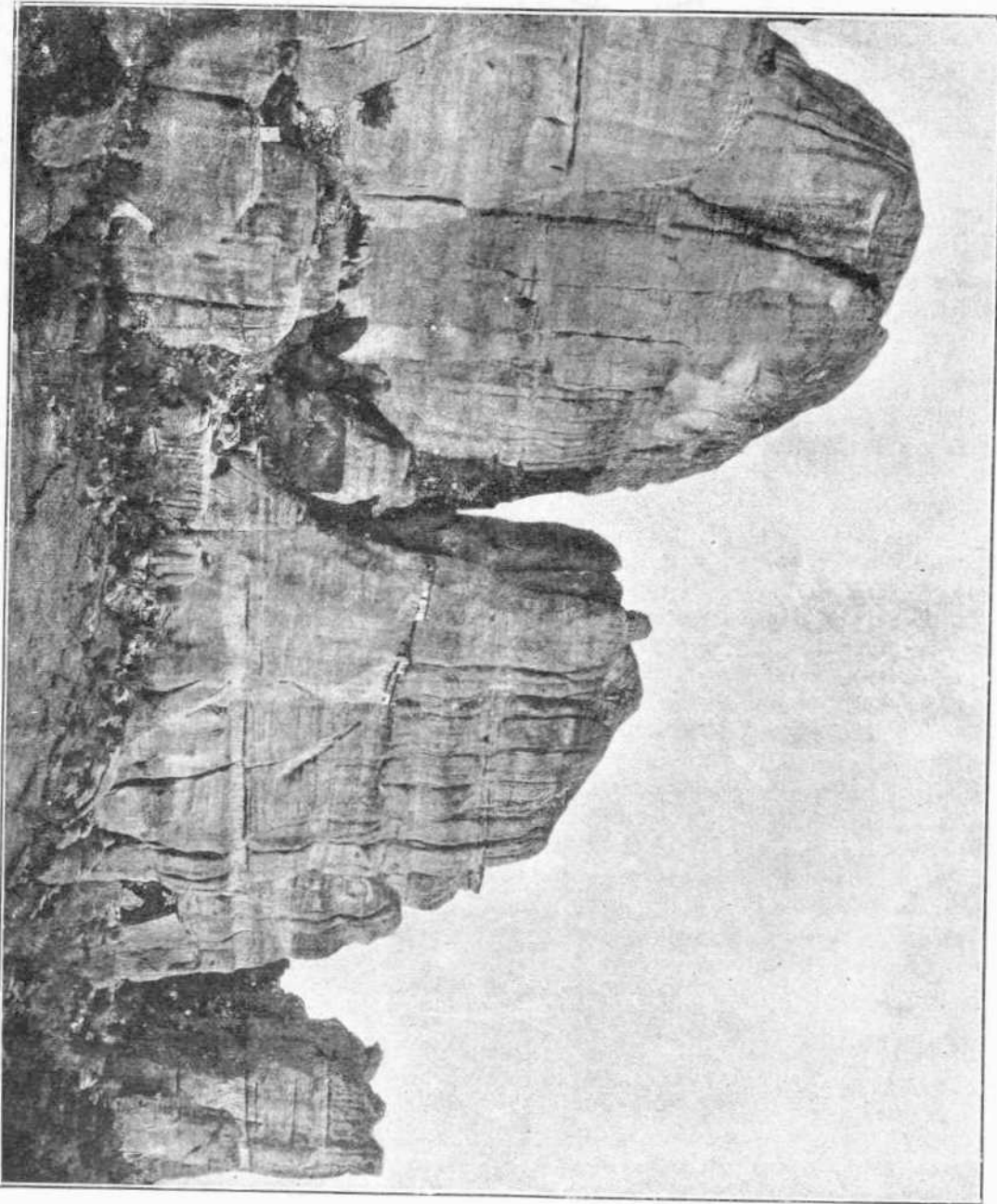
Ἐπὶ τέλος ἦλθε πλοσίον μας καὶ ὁ Μητροπολίτης. Ἡ καρδία μου ἤσκατο βιαιώτερον πάλλουσα, οἱ πόδες μου ἔτρεμοι, ὡς ἐὰν κίφινδιως εἶχε δεκαπλασιασθῇ τὸ βάρος τοῦ σώματός μου, καὶ ἠτοιμαζόμενος νὰ παραμείνω, ὅπως μὴ ὁ Μητροπολίτης διατάξῃ νὰ εἰσέλθω πρῶτος ἐγὼ εἰς τὸ δίκτυον, καθόσον, προκειμένου περὶ ἀνάβάσεως εἰς τὰ Μετέωρα, προτιμῶνται κατ' ἀντίστροφον λόγον οἱ μικρότεροι τὴν ηλικίαν καὶ τὴν

1. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ λόγου ἐπληροφόρηθη, ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Φιλαρμονικῆς Πέτρος Βράιλας ἐκαμὲ τὴν ἀνωτέρω μηχανοκίνητον πρόοδον ἐν συμπόσει οὐχὶ τῆς Φιλαρμονικῆς, ἀλλὰ τῆς Ἀναγνωστικῆς ἑταιρίας.

θέσιν, ὃ δὲ λόγος δὲν εἶναι μόνον ὁ φόβος, ἀλλὰ καὶ τὸ λαμπρὸν τῆς ἀναβάσεως θέαμα, ἐπομένως δὲ ὁ Σεβασμιώτατος θ' ἀνήρχετο τελευταῖος πάντων. Καὶ ἀληθῶς ἤκουσα τὴν ἔρρινον φωνὴν τοῦ Μητροπολίτου κράζουσιν ἐπιτακτικῶς:

— Ἐμπρός, ἄς ἔμβῃ μέσα ὁ νεώτερος!

μου εἶχε καθ' ὀλοκλήριον πνιγὴ ἐντὸς τοῦ στήθους μου, καὶ μόνον ἡ συναίσθησις τῆς πρὸς τὰ ἄνω πορείας μου μοὶ εἶχεν ἐνκομείνη. Ἐπίστευσα πρὸς στιγμὴν ὅτι εἶχον ἀποθάνῃ καὶ ὅτι ἐγκαταλείψας τὸ γῆινον σαρκίον μου ἀνηρχόμεν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς διὰ τῆς κλίμακος τοῦ

ΜΕΤΕΩΡΑ - ΜΟΝΗ ΑΚΑΤΟΙΚΗΤΟΣ

Ἐρρίγησα! Ν' ἀρνηθῶ; ἡ φιλοτιμία μου δὲν τὸ ἐπέτρεψε. Ἐβάδιθα δύο τρία βήματα ὡς ὁ ἀνερχόμενος τὰς βαθμίδας τῆς λαμπατήρου κατὰδικος ὠχρῆς, ἄφρονος, καὶ εὐρέθη ἐντὸς τοῦ δικτύου.

Ὅλον τὸ αἷμα τοῦ σώματός μου ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἶχε συρρέουσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἡ φωνὴ

Ἰακώβ, ἀλλ' ὅσον ἀνηρχόμεν, τοσοῦτο καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ κινδύνου ἐδέσποζε περισσότερο. Ἐρ' ὅσον ἀνηρχόμεν τόσο καθαρώτερον ἤκουον τὴν ἀδιάκοπον τῆς ἀνέμου τριγμὸν καὶ τὰς φλυαρίας τῶν στρεφάντων αὐτὴν καλογήρων, ἤκουον καὶ τοὺς εἰς τὴν βίβαν τοῦ βράχου συνοδοιπόρους μου ἐλέγχοντάς με, διότι δὲν ἔλεγον τουλάχιστον

ΓΛΥΚΕΙΑ ΕΛΠΙΣ

κανέν τραγοῦδι κατὰ τὴν ἀνοδὸν μου καὶ ἔβλεπον τὸ σχοινίον, εἰς ὃ ἐξηρτάτο τὸ περιέχον με ὡς ἰχθὺν δίκτυον, συρόμενον πρὸς τὰ ἄνω, ἀλλὰ ποῦ νὰ τελειώσουν τὰ βράχια. Δὲν εἶχον ἀκόμη οὔτε τὸ ἦμισυ τῆς μετεώρου πορείας μου διανύσει καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅτι ὅσον ἀνηρχόμεν, τοσοῦτο καὶ ὁ κίνδυνος παρίστατο ἀποτροπαιότερος. Εἰζήροστε τί θὰ εἶπῃ νὰ πῶσι τις ἔστω καὶ ἀπὸ τὸ

ἦμισυ τῆς ἀναβάσεως τῶν Μετεώρων:

Μολοντί δὲν διεκόπητο ποσῶς ἡ λειτουργία τῆς ἀναβάσεως, μοὶ ἐφάνη ὅτι ὀλοκλήρως αἶδον κόπου, αγωνίας καὶ θλίψεως, πρῶτον, ἀφότου εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ δικτύου! Καὶ ἐνῶ ἐξηκολούθηον τὸ οὐράνιον τοῦτο ταξείδιον, ἄνευ τῆς παραμικρῆς συναίσθησεως τοῦ πρότερον ἐπὶ τῆς γῆς βίου μου, «τράπ!» συγκροῖσμαι μετὰ ἑτέρου

σώματος σκληροτάτου, καὶ αὐθωρεὶ ὅλη ἡ ἐνώπιόν μου διαγεγραμμένη εἰκὼν καταστρέφεται, σβύνεται τὸ ἄπειρον φῶς καὶ . . . ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς μου εὐρίσκωμαι καθήμενος ἐπὶ τοῦ βράχου ἐντὸς τοῦ δικτύου, ἐν ᾧ οἱ περὶ ἐμὲ καλόγηροι καταγίνονται νὰ μὲ ἀπαλλάξωσιν αὐτοῦ, τὴ δὲ «τράπη» ἐκεῖνο, ἢ μετὰ τοῦ οὐραίου σώματος σύγκρισίς μου, δὲν ἦτο ἄλλο ἢ ἡ ἐπὶ τοῦ βράχου τῶν Μετεώρων πτώσις ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω μετὰ τοῦ δικτύου, κρατουμένου ἀκόμη ὑπὸ τῆς ἀρπάγης τοῦ κάλω.

Μόλις ἐξήχθη τὸ δικτύου ἐτρέξα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μονῆς, εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας καὶ γονατίσας κάτωθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Παντοκράτορος, ὕψωσα πρὸς αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἔστην προσευχόμενος. Τινὲς τῶν μετ' ἐμὲ ἀναβάντων συνοδοιπόρων μου, εἰσελθόντες καὶ αὐτοὶ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας μὲ ἐξήγαγον τῆς ἐν ἡ εὐρισκόμην ἱεράς ἐκστάσεως. Πολλάκις ἔκτοτε ἐπεχείρησα νὰ προσφέρω τῷ Πλάστῃ τοιαύτην σιωπηλὴν προσευχὴν, ἀλλὰ δὲν κινήθη νὰ τὴ καταρθώσω.

Ἐξῆλθον τῆς ἐκκλησίας καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν ὑψηλοτέρην τοῦ βράχου κορυφὴν. Ἔστην ἐκεῖ ὡς στήλη καὶ περιέφερον κύκλῳ τὰ βλέμματά μου. Ἡ ἡμέρα ἦτο ἀνέφελος, ἄμεμπτος ἐκρινὴ ἡμέρα, ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν του, ὀπίσθεν τοῦ Πίνδου, οὐ τινος ἢ χιονοσκεπῆς κορυφῆ ἤρατο οὐρανογεῖτον, ἀνατολικῶς ἐξετείνετο ἡ καταπράσινος πεδιάς τῶν Τρικκάλων καὶ πρὸς δυσμᾶς ἠνοίγετο ἡ κοιλάς τοῦ Πηνειοῦ, ὅστις ὀφειδῶς ἔρπων διασχίζει ἄπκσαν τὴν Θεσσαλικὴν χώραν πρὸς νότον ἐραίνετο ἡ ὄρασις τῆς Ὀρθροῦς, μὲ χιλιάδας γραμμῶν καὶ μυριάδας ὕψωμάτων, ἧτις ἀπὸ τῶν στενῶν τῆς Πόρτας ἐκτεινομένη κατ' εὐθείαν γραμμὴν πρὸς ἀνατολὰς λούει τοὺς πόδας τῆς εἰς τὸ Αἰγαίον πρὸς ἀνατολὰς ἐλευκάζει ἡ Φάρσαλος μετὰ τῆς ἀκροπόλεώς τῆς, καὶ ἐδείκνυον τὰς αἰχμηρὰς κυρτάς τῶν ἢ ὄσσα καὶ τὸ Πῆλιον, φερούσας μικρὰν χιόνας διάδημα πρὸς βορρᾶν ἐξετείνετο ἡ ὄρασις τῶν Καμβουνίων, καὶ ἐκ τῆς λαμπρῆς ταύτης σκηνογραφίας ἔλειπον μόνον ἡ κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὰ στενά τῶν Τεμπῶν, διὰ νὰ εἶναι πλήρως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παρατηρητοῦ τὸ Θεσσαλικὸν πανόραμα, τὸ ὁποῖον περιέλουεν ἄπαν διὰ τῶν χρυσοῦν ἀκτίνων τοῦ ὁδῶν ἡλίου, ὅστις ἐκ τῶν κορυφῶν τοῦ Πίνδου ἔστειλε τὴ ὕστατον τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης φίλημα ἐπὶ τῶν ὄρειν κορυφῶν τῆς Ὀρθροῦς, τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσαίης!

Ἐπέστρεψα ἀμέσως εἰς τὴν Μονήν, ἵνα μὴ ἴδω σβυνομένην τὴν λαμπρὰν ἐκεῖνην σκηνογραφίαν τῆς θνησκούσης ἡμέρας, εὐρον δ' ἐκεῖ ὅλους τοὺς συνοδοιπόρους μου κύκλῳ τοῦ Μητροπολίτου πίνοντες τὸ ὀρετικὸν τσίπυρρον καὶ ἀκούοντας τὰς

διηγήσεις τοῦ μὲν καὶ δέ, ἐνῷ ὁ περιποιητικώτατος καὶ φιλοξενιώτατος καθηγούμενος διέθετε τὰ τοῦ δείπνου, ἐπιστατῶν ὁ ἴδιος ἐπὶ τῶν ὑψηροτέρων.

Τῆς τραπέζης προκαθεσίσης, ἐπάγομεν λαμπρὰ καὶ ἐπίομεν οἶνον παλαιώτατον, νέκταρ αὐτόχρημα ἄξιον βασιλικῆς τραπέζης. Ὁ οἶνος διέχευσε παρ' ἡμῶν τὴν εὐθυμίαν, καὶ ἦτο ἀκούοντας προκαχωρημένη ἡ ὄρα, ὅτε ἀπεσώθημεν πρὸς ὕπνον, τοῦ Μητροπολίτου δόσαντος τὸ σύνθημα τῆς ἀποχωρήσεως.

Ἐδιηγήθη ἐν τῷ κελλίῳ, ἐνθα ἦτο δ' ἐμὲ προσωρισμένη στρωμνὴ καὶ ἐξηπλώθη. Ἀλλὰ μόλις ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐφάνη ὅτι σύσωμος ὁ πελώριος ἐκεῖνος βράχος ἔκλινε νὰ πέσῃ μεθ' ὅλης τῆς περιεχομένης ἡμᾶς μοῆς. Ἀνοίγω ἀμέσως ἐντρομος τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ αἰσθάνομαι ὅτι ὁ γιγάντειος βράχος τῶν Μετεώρων ἐκινεῖτο πράγματι κυμαίνόμενος κυκλοτερόως· τρέχω πρὸς τὸ παραθύρον καὶ προσκολλώμαι τῶν σιδερῶν κιγαλίδων. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισα ὅτι ἦτο σεισμὸς συνήθης, ἀλλ' ἡ κίνησις δὲν ἔπαυσε. Ἡθέλον νὰ κραυγᾶσω, ἐπρόσμενα ν' ἀκούσω φωνὰς τῶν συνοίκων ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ, ἀλλὰ τίποτε· καὶ μῶλον τοῦτο ἡ κίνησις ἐξηκολούθει, μέχρις οὐ ἐπέστην ὅτι ὁ ὑποτειθέμενος σεισμὸς ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἀναβάσεως καὶ τῶν ἐντυπώσεών μου. Ἀλλ' ἐν τούτοις κηθιζόμενος τὸ δάπεδον τοῦ κελλίου διαλισθαίνον ὡς λέμβος ἐπὶ τῶν κυμάτων, εἰς οὐ καὶ πάλιν ἐρήφην εἰς τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ὕπνου ἀγαλλῶν, κοιμήθεις μέχρι τῆς πρωΐας, πλέον εἰς πέλαγος ὀνειρῶν καὶ ποτῶν ἀπὸ βράχου εἰς βράχον, ἐν εἶδει πτηνοῦ, ἐν εἶδει πνεύματος. Ἐξυπνήσας δὲ ἤκουσα τὴν τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν ἐτοιμασίαν, μετ' ὀλίγον τοῦ Μητροπολίτου εἰσελθόντος πρώτου ἐντὸς τοῦ δικτύου ἤρχισεν ἡ ἐκ τοῦ βράχου καθόδος κατ' ἀντίστροφον τῆς χθὲς σείραν, ἐπιμένως ἐμελλον νὰ κατέλθω τελευταῖος. Κατελθόντων πάντων τῶν ἄλλων ἦλθε καὶ ἡ σειρά μου, ἀλλὰ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν ἦν κατέβαλον, ἵνα εἰσέλθω ἐντὸς τοῦ δικτύου, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ πείσω τὴν καρδίαν μου νὰ πρᾶξῃ τούτο, ἐντροπέμενος δὲ νὰ προφασισθῶ δειλίαν προσπειρήθη ἐπιθυμίαν νὰ μείνω εἰσέτι ἐπὶ τῶν Μετεώρων ἐπὶ τινος ἡμέρας, πρὸς μεγίστην τοῦ καθηγουμένου χάριν, εὐχαριστουμένου νὰ ἔχη σύντροφόν τινα ἐπὶ τῆς ἀποστάσεώς ἐκεῖνης καὶ μετεώρου ἐρημίας. Ἐπιστρέψας ὅμως μετὰ τοῦ καθηγουμένου εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς κατελήφθη ὑπὸ μελαγχολίας σφοδρᾶς, σκεπτόμενος πάλιν τίνι τρόπῳ θὰ καταρθώσω νὰ κατέλθω. Τούτο δὲν διέλαθε ποσῶς τὴν προσοχὴν τοῦ καθηγουμένου, εἰς δὲ τὴν σχετικὴν ἐρώτησίν του ἀπάντησα ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ὁ καθηγούμενος μοὶ παρέστησε διὰ τοῦ πειστικώτερου τρόπου τὴν πλήρη ἀσφάλειαν τῆς καταβάσεως, ἀλλὰ, μολοντί ἔμην εὐδαίμων περὶ τούτου, δὲν κινήθη νὰ τὴ ἀπορρίψω.

Μὴ εὐρίσκων δὲ οὐδαμίαν διεξοδὸν τῆς θέσεως, ἐφ' ἧς εὐρισκόμην, ἀπεφασίσα, φρικτῆ ἀπόφασιν, νὰ μείνω ἐκεῖ ὕψωκα ἰσοδύως δεδεμένος διὰ τῶν δεσμών τῆς δειλίας ὡς ἄλλος Προμηθεὺς ἐπὶ τοῦ Κουκάσου. Τὴν ἀπόφασίν μου ταύτην ἀνεκοίνοσα εἰς τὸν καθηγούμενον, ὅστις ἐξεπλάγη μεν διὰ τούτο, ἐξέφρασεν ὅμως τὴν χαρὰν του ἐπὶ τῷ ὅτι θὰ καταταχθῶ μετὰ τῶν ὑποτακτικῶν του. Αὐθμερὴν λοιπὸν ἐγκατέλειψα τὴν λαϊκὴν στολήν μου καὶ ἐνεδύθη κινουργές ράσον, ὅπερ μοὶ προσέφερον ὁ καθηγούμενος, καὶ θέσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου πελώριον μαῦρον σκούφον οὕτως δὲ ἐνδεδυμένος ἐξῆλθον τῆς Μονῆς καὶ διευθύνθη ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας τοῦ βράχου κορυφῆς, ἐνθα ἔστην ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔχων τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς δυσμᾶς, κατοπτεύων ἐκεῖθεν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα μου Ἡπειρον ἄγουσαν ὁδόν, δι' ἧς πρὸ μῶλις εἶχον κατέλθει εἰς Θεσσαλίαν, πᾶν ἄλλο σκεπτόμενος καὶ πᾶν ἄλλο νὰ πάθω πιστευτὸν ἢ νὰ ἐγκαθηριχθῶ φεῦ! ἐπὶ τῶν οὐρανογεῖτόνων ὕψων τῶν Μετεώρων! Ἡτένισα, ἠτένισα τὸ βλέμμα μου πρὸς τὴν πατρίδα μου, ἧτις ἐνέκλειεν ἐντὸς τῆς ἀγνῆς αὐτῆς ἀγκαλῆς τὴν μητέρα μου, τὴν ἀδελφὴν μου καὶ τὰ ἱερώτερα καὶ θερμότερα τῶν αἰσθημάτων μου, ἀφ' ὧν ἐμελλον αἰώνως ν' ἀποχωρισθῶ, ἀνεστάνεσα ἐκ βράχου καρδίας καὶ ἠσθάνθη πύρινα δάκρυα ἀλλοκοῦντα τὰς ἀγενοίους παρειάς μου· στρέψας δὲ τὰ βήματά μου πρὸς τὴν Μονήν, ἔπεινα τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπον πρὸς τὸν Θεόν:

— Θεέ μου, τί μέγα κακὸν διεπραξῆ, ὥστε νὰ καταδικασθῶ εἰς τοιαύτην ἐνέριον εἰρηκτὴν;

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Μονήν ἐξήτησα παρὰ τοῦ καθηγουμένου διάφορα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ἵνα ἤρχισω τὰς μελέτας μου καὶ καταρτισθῶ διὰ τὸ νέον στάδιον. Οὗτος δὲ μεταβὰς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπιστρέψας μοὶ ἐνεχείρισε τὸ Μέγα Ὀρολόγιον καὶ μοὶ ὑπέδειξε τὰ μέρη, ἅτινα ὤφειλον ν' ἀποσπῆσθαι ἵσαν δὲ ταῦτα διάφορα τροπάρια καὶ προσευχαί, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο κατὰ τὴν ἑκτάσιν «Ἀσπίλε, ἀμόλυντα...» τὸ ὁποῖον μοὶ ἔκαμν ν' ἀποβάλω πρὸς στιγμήν τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ κατέρθουν ν' ἀποσπῆσθαι ποτὲ ὅσα χρειάζονται δι' ἓνα ἱερομένου καὶ νὰ γίνω οὕτως ἄξιος τοῦ ἱεροῦ καθήκοντός μου. Ὡς νὰ μὴ ἤρκει ὅλη μου ἡ στενοχωρία διὰ τὴν μάκρος καὶ πλάτος τοῦ «Ἀσπίλε ἀμόλυντα...» μοὶ προσέθηκεν ἐν στοικιδύτῃ ὁ πατήρ καθηγούμενος:

— Δὲν εἶναι μόνον αὐτὰ, παιδί μου, εἶναι καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀποσπῆσθαι· Τριώδιον, Πεντακοστάσιον κλπ. κλπ.

Ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ ταύτῃ ἐστενοχωρήθη, ἀλλ' ἀνεβάρησα συλλογισθεὶς ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀποσπῆσθαι ὅλα τὰ απαιτούμενα οὕτε εἰς μίαν

ἡμέραν, οὕτε εἰς μίαν ἐβδομάδα, οὕτε εἰς ἓνα μῆνα, οὕτε εἰς ἓν ἐτος καὶ ἤρχισα περιορίζων τὰ μαθήματά μου.

Τοιοῦτοτρόπως διέλθον ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀπὸ ἐγευματίσκαμεν λιτότατα μετὰ τὰ περισσεύματα τῆς προτεραίας καὶ ἐπίομεν οἶνον, οὐχὶ ἐκ τοῦτῆς πρώτης ποιότητος. Τῇ ἐσπέρας ἐπάγομεν πλουσιώτερον καὶ ἐπίομεν ἀφθονώτερον, καὶ ἀπὸ παρήσθημεν εἰς τὴν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας προσευχὴν, ἄπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Μονῆς ἔπορεύθημεν πρὸς ὕπνον.

Ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, ἄνευ τῆς παραμικρῆς διακοπῆς, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ὀνειροῦ! «Ὅλοι οἱ πόθοι μου, ὅλα τὰ ὄνειρά μου, πατήρ, μητὴρ, ἀδελφῆ, ἔρωτες, φίλια, δόξα... ἐσθῆθησαν διὰ μίας! Τὶ δύναται νὰ ὀνειρευθῆ ἄνθρωπος προωρισμένος; νὰ διανύσῃ τὸν βίον του ἐπὶ φοβεροῦ καὶ ξηροῦ βράχου, ἔχων ὡς μόνον μέσον διασκεδάσεως τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων; Ὅποιον ποτε εὐγενῆς αἰσθημα δύναται νὰ ἐμφωλεύσῃ ἐν τῷ στήθει ἀνθρώπου, ὅστις θεώρει διαφρηχθέντα πάντα δεσμὸν μετὰ τὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ γῆϊνου κόσμου.

Ἐξύπνησα τὴν ἐπαύριον, ἀπὸ βεβαίως ἐχούτατος ὕπνον, καὶ εἶναι αὐτῇ ἡ μόνη ἀτύλασις, ἣν οἱ καλόγηροι ἀπολάουσι διαφιλέστατα, στρέφω τὰ βλέμματά μου κύκλῳ καὶ δὲν τὴ πιστεύω... τρίβω τοὺς ὀφθαλμούς μου... παρατηρῶ καλᾶ, φοβούμαι μὴ εἶναι ὀφθαλμαπάτη· ἐπὶ τέλους πείθομαι... βεβαιούμαι... ὁ Θεὸς τοῦ ἐλεύους! ὅτι... ὅτι εὐρίσκωμαι κάτω τοῦ φοβεροῦ βράχου, κάτω τῶν Μετεώρων... μακρὰν τοῦ βασιλείου τῆς κολογητικῆς!

Ὅποια ἄρρητος χαρὰ! Ὅποια εὐχαριστίας! Ὅποια πανήγυρις ἐν τῇ καρδίᾳ μου! Εἶχον ἀποθάνει καὶ ἀνέστην, εἶχον τερνίζων καὶ ἀνεπήδησα ἐκ τοῦ τάφου! Καὶ ἐνῷ εὐρισκόμην ἐν τῷ αὐτῇ ἐκπλήξει, ἐν τοιαύτῃ συγχύσει, προβάλλει ὁ καθηγούμενος τὴν κεφαλὴν του ἀνωθέν μου ἐκ τοῦ ἐξώστου, ἐνθα εἶναι τοποθετημένη ἡ ἀναστρεφτικὴ μηχανὴ καὶ κράζει:

— Ὡρα καλῆ, παιδί μου, καὶ ἐρῶσον ὁ βίος θα σοῦ εἶναι γλυκός, εὐγνωμόναι καὶ δόξαζε τὸν καθηγούμενον τῶν Μετεώρων, ἐάν δε σὲ ποτίσῃ πικρίας πολλὰς καὶ τὸν ἀδιάστατος, μία θέσις πάντοτε σὲ περιμένει ἐδῶ ἐπάνω...

Εἰπὼν ταῦτα ἀπῆλθε καὶ δὲν τὴν ἐπανείδον. Πολὺ ὀλίγον σκεπθεὶς τὴν σοφὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ καθηγουμένου ἐνεδύθη τὰ λαϊκά μου φορέματα, ἐφόρεσα τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὸ εὐθυρὸν πέσι μου, καὶ ἐτοίμη ἀκκαριῶς τὴν πρὸς Καλαμπάκαν ἄγουσαν, φεύγων, φεύγων, φεύγων καὶ ἀκόμη φεύγων...

Πῶς εἶχε συμβῆ τούτο, ὥστε νὰ εὐρεθῶ κάτω τῶν Μετεώρων; Ἀπλοῦστατα: Ὁ καθηγούμενος μοὶ ἔδωκε περισσότερον τοῦ δέοντος

οἶνον καὶ κοιμηθέντα μὲ ἔθεσαν ἐντὸς τοῦ δικτύου περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ μὲ καταβίβασε κάτω, ἔνθα προσηγουμένως δι' ὑπερέτου τῆς μονῆς μοί εἶχε προπαρκασκευάσει στοιμνὴν, ἣ δὲ ὑπερέτης, ἀποῦ μὲ ἐξήγαγε τοῦ δικτύου, μὲ ἐσκέπασε καὶ ἀνῆλθε δι' αὐτοῦ ἐπάνω, ἀρήσας με μόνον ἐκεῖ καθ' ὅλην τὴν νύκτα!

X. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

ΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ

Αἱ ἐξῆς σημειώσεις ἐλήφθησαν ἐξ ἐκθέσεως τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ἀπογραφῶν ἐν τῇ ἰταλικῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου :

Βεβαίως δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ τάσις πρὸς μετανάστασιν ἠλαττώθη ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ μεγάλοι χῶροι τῆς Ἀμερικῆς, ὡς ἡ Βρασιλία, Λαπλατά, Οὐραγουάη, καὶ ἐν γένει ἡ κεντρικὴ Ἀμερικὴ, δὲν δέχονται μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄλλοτε εὐκολίας τὸν ἀνθρώπινον χεῖμαρρον καὶ ὅτι ἀπώλεσαν αὐταὶ πολλὰ ἐκ τῶν θελήγητων τῶν, ἕνεκα τῶν τελευταίων οικονομικῶν κρίσεων. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, ἄλλα μέρη, ὡς ἡ Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ, τὸ Κόγγον, καὶ πολλὰ ἄλλα χῶροι καλοῦσι τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς εἰς νέας μεταναστάσεις.

Σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης ἡ μετανάστασις ἠϋξήθη κατὰ τὸ 1887 καὶ 1888, ἠλαττώθη δὲ κατὰ τὸ 1889. Αἰτία δὲ τῆς αὐξήσεως κατὰ τὰ δύο εἰρημμένα ἔτη δὲν ἦτο μόνον ἡ οικονομικὴ κρίσις τοῦ ἔμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ ταχέως ἀνάπτυξις τῶν κρατῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Αἰτία τῆς ἐν ἔτει 1889 ἠλαττώσεως τοῦ βεύματος τῶν μεταναστῶν εἶναι ἡ μικρὰ βελτίωσις τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μέτρων, ἅτινα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων πρὸς ἀναστολὴν τοῦ κακοῦ.

Τὸ μεγαλύτερον βεῦμα τῶν μεταναστῶν προέρχεται ἐξ Ἀγγλίας, Ἰρλανδίας καὶ Ἰταλίας.

Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰρλανδία ἀπὸ τοῦ 1885 καὶ ἔπειτα ἔδωκαν κατ' ἔτος ἀριθμὸν μεταναστῶν ποτὲ μικρότερον τῶν 200,000. Εἰς τὰ 1887 ἦσαν 281,487, εἰς τὰ 1888, 279,928, καὶ τέλος εἰς τὰ 1889 ὁ ἀριθμὸς κατέβη εἰς 253,795.

Ἡ Ἰταλία, ἧτις εἰς τὰ 1886 ἤριθμεῖ τὸν μέτριον ἀριθμὸν τῶν 87,423, ἀνέβη εἰς τὰ 1887 εἰς 133,291, εἰς τὰ 1888 εἰς 208,795 κατέβη δὲ εἰς τὰ 1889 εἰς τὰς ἀνωτέρω λεχθείσας αἰτίας εἰς 125,781.

Ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν ὑπερέβη ἀρκεσύντως μέγας, 107,238 ἄνθρωποι ἀρῆξαν τὴν πατρίδα τῶν κατὰ τὸ 1885. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ὁ μέσος ὅρος εἶναι 90,000.

Ἡ Γαλλία εἰς τὰ 1885 ἔδωκε μόνον 6,000, ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνέβη κατὰ τὸ 1888 εἰς 23,339. Ἐν Ἰσπανίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη ὁ ἀριθμὸς ἀνέβη ἀπὸ 24,000 εἰς 50,000.

Περὶ τῶν ἄλλων κρατῶν τῆς Εὐρώπης δὲν ἀναφέρεται τι, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν εἶναι ἀπῆλκτος. Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι

κατὰ τὴν περίοδον τῶν 5 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890 οὐδεὶς λαὸς τῆς Εὐρώπης ἀντέστη εἰς τὰ θελήγητρα τῶν μακρυνῶν καὶ ἀγνώστων χωρῶν.

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ μετανάστασις ἠϋξήθη κατὰ τὸ 1889. Ἐνῶ κατὰ τὸ 1885 ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν ἦτο 6928, κατὰ τὸ 1889 ἀνέβη εἰς 8430.

Ὡσαύτως τὸ Βέλγιον μόνον ἄριθμεῖ 1236 κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς πενταετίας καὶ 8100 κατὰ τὸ τελευταῖον. Ἡ Ὀλλανδία, ἧτις ἄλλοτε ἔχανε μόνον 2000 ἄτομα κατ' ἔτος, χάνει τῶρα διπλάσιον ἀριθμὸν.

Πρέπει νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν μεταναστῶν εἶναι ὁ ἐπίσημος, δηλαδὴ ὁ βεβαιωμένος ἐπίσημος. Εἶναι δὲ πάντοτε κατώτερος τοῦ πραγματικοῦ, διότι πλείστοι, ἀνήκοντες πρὸ πάντων εἰς τὴν καλὴν τάξιν, καὶ πολλοὶ νέοι, ἕνεκα τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐγκαταλείπουν τὰς πατρίδας τῶν χωρῶν νὰ ἐγγραφῶσι μετὰ τῶν μεταναστῶν. Ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐγγραφαὶ δὲν ἀναφέρουσι περὶ τῶν ἐπανερχομένων εἰς τὰς πατρίδας, τούτων δὲ ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι μικρὸς. Ὡστε δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν παλινσυστάντων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν πρῶτον.

Ἐκ τούτων συμπεραίνει τις, ὅτι ἡ Εὐρώπη κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἔδωκεν εἰς τὴν Βόρειον καὶ Νοτίου Ἀμερικῆν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ἀριθμὸν ὑπερόγκτον μεταναστῶν, 800—850 χιλιάδας κατ' ἔτος! Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι, μολοντοὶ ὑπάρχει ἐργασία εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα, καὶ μὲγα μέρος γῆς μένει ἀκαλλιεργητὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ χωρῇ, ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀγνώστου καὶ τύχης καλητέρας, ὁ φόδος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ πολλὰ ἄλλα αἰτία παρκαίνοσιν πρὸς μετανάστασιν περισσότερο πρὸς τὴν δυστυχίαν, καὶ ἡ πύκνωσις τοῦ πληθυσμοῦ. Εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι, καθόσον αἱ χῶραι ἐκεῖναι, αἱ πλήρεις θελήγητρων, γίνονται γνωστότερα, ἡ τάσις πρὸς μετανάστασιν θὰ ἐλαττωθῇ.

Τὶ γίνονται αἱ 850,000 ἢ 900,000 ἀνθρώπων ἐκπατριζομένων :

Κατὰ τοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακας τοῦ 1889 περίπου 452,000 μεταναστῶν μετέβησαν εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, 65,161 εἰς τὰς Βρασιλίαν, 260,000 εἰς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν, 27,000 εἰς τὴν Οὐραγουάην, καὶ 46,000 εἰς τὴν Αὐστραλίαν. Ἡ χώρα ἡ ἔχουσα τὰ περισσότερα θελήγητρα εἶναι αἱ ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Ἀργεντινὴ καὶ ἡ Βρασιλία ἔσωρον πολλοὺς. Ἡ Αὐστραλία, καίπερ μακρὰν οὖσα, δέχεται κατ' ἔτος 65,000 μετανάστας, καὶ μόνον κατὰ τὸ 1889 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἠλαττώθη ἕλθον. Ἡ Ἀφρικὴ, τὸ μῆλον τῆς ἐριδος τῶσων κρατῶν δὲν θέλγει πολὺ τοὺς μετανάστας. Ἐκτὸς τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, τῆς χώρας τῆς Νατάλης τοῦ Κόγκου καὶ τῶν ἄλλων ἀκτῶν, ἡ εἰς τὴν Ἀφρικὴν μετανάστασις εἶναι μηδαμινή. Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ἀπέρχονται εἰς Ἀφρικὴν μόνον 20,000 κατ' ἔτος. Εἰς τὴν Ἀλγερίαν καὶ τὴν Τυνηδα δὲν μετακίνοσιν οὐτε 2,000 κατ' ἔτος. Ὑπάρχει ὅμως διαρκὴς μετανάστασις εἰς τὰς χώρας αὐτὰς ἐκ τῆς Ἰσπανίας, ταύτης δὲ δὲν ὑπάρχουν ἀκριβῶς ἀπογραφικοὶ πίνακες. Ὅποσδήποτε δὲν εἶνε βεβαίως ἡ

Ἀφρικὴ ἧτις ἀπορροφᾷ τοὺς μετανάστας. Τὸ βεῦμα τῶν μεταναστῶν φαίνεται διευθυνομένον μέχρι σήμερον κυρίως πρὸς τὴν Βόρειον καὶ τὴν Νοτίου Ἀμερικὴν καὶ τὴν Αὐστραλίαν.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ ΨΥΕΙΣ ΥΔΑΤΟΣ

Ὡς γνωστὸν τὸ ψύχος ἐπιφέρει ἀναισθησίαν τοῦ δέρματος, ἐξ οὗ ὀρμώμενοι οἱ ἱατροὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν θεραπευτικὴν τὴν ψύξιν πρὸς παραγωγὴν τοπικῆς ἀναισθησίας ἐν περιπτώσει ἐγγειρήσεων καὶ ἰδίως ἐξαγωγῆς δόντων καὶ ριζῶν. Πρὸς παραγωγὴν δὲ τῆς ψύξεως μεταχειρίζονται συνήθως τὸ χλωριόμεθυλιον. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο πωλεῖται κεκλεισμένον ἐντὸς στερεῶν μεταλλικῶν σφόνων. Ὅταν δὲ ὁ σφῶν ἀνοίγῃ, τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐσωτερικῆς πίεσεως ἐκρέει μετὰ τῆς ὀρμῆς, ὥστε ἐξατμίζεται. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ σφῶνες τοῦ χλωριόμεθυλίου εἶναι θρανηροὶ, ἀντικατεστάθη τὸ μεθύλιον διὰ τοῦ χλωρεθυλίου, ἐγκαλεισμένου ἐν ὑαλίῳ σωλήνῳ. Θραυομένου τοῦ ἀέρου τοῦ σωληναρίου

τούτου, τὸ ὑγρὸν ἐκρέει ὀρμητικῶς ἐν ἀκμῶδι καταστάσει. Τὸν ἀκμὸν τοῦτον στρέφουσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ σώματος, ἐφ' οὗ θέλουσι νὰ παραγάγωσιν ἀναισθησίαν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου οἱ σωλήνες τοῦ χλωρεθυλίου δύναται νὰ χρησιμεύωσι κατὰ τὸ θέρος καὶ εἰς ἀκαριαίαν ψύχρανσιν ὕδατος καὶ ποτῶν. Δυνάμεθα λ. χ. ὅταν καὶ ὅπου θέλομεν, ἐν τῷ οἴκῳ, ἐπὶ τοῦ σιδηροδρόμου ἢ ἐπὶ τοῦ πλοίου, νὰ παρασκευάσωμεν ἐν μιᾷ στιγμῇ ποτῆριον ψυχροτάτου ὕδατος ἢ λεμονάδας δι' ἐνὸς σωλήνος χλωρεθυλίου.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΝΥΜΦΗ

Ὁ ἐν τῇ νήσῳ Μαυρικίῳ ἐκιδιδόμενος *Μηνύτωρ* δημοσιεύει τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν : «Εἰς συλλέκτης γραμματῶσμων, κάτοχος συλλογῆς 12,544 εἰδῶν, ζητεῖ σύζυγον, ἧτις νὰ συλλέγῃ μετὰ ζήλου γραμματῶσμα, νὰ κατέχῃ δὲ τὸ κυανὸν γραμματῶσμον τοῦ Μαυρικίου, τὸ ἐκδοθὲν τὸ 1847». Ὁ συλλέκτης αὐτὸς δὲν ἔχει τόσον μικρὰς ἀξιώσεις ὅσων φαίνεται, διότι τὸ βῆθὲν σπανιώτατον γραμματῶσμον ἀξίζει σήμερον ὄχι ὀλιγώτερον τῶν 200 λιρῶν στερλινῶν.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ

ἐκ τῆς φύσεως

[Ἰδε σελ. 120]

Πελαγός

Λεοντόεις

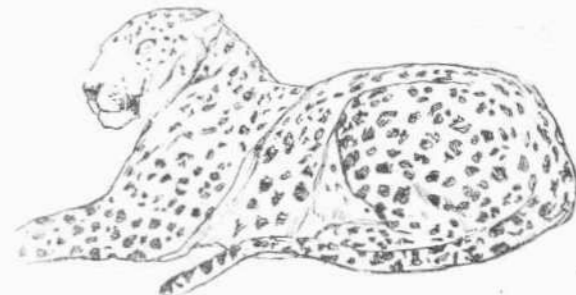
Λεῶν

Ἄετος

Μικροὶ ἀγριοχοῦροι

Λεοπαρόλις

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΛΟΤΤΗ

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀγαπᾷ τοὺς ναυτικούς. Τέως ἤρθην μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς τὸν ναύαρχον Ζουριὲν δε-λα-Γκραδιέρ, τῶρα δ' ἐξέλεξεν ἀκαδημαϊκὸν καὶ τὸν ὑποπλοίαρχον Τουλιανὸν Βιδό, τὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ φιλολογικὸν ψευδώνυμον «Πέτρος Λοττή».

Ὁ Πέτρος Λοττή εἶνε βραχύς τὸ σῶμα πλέον ἢ βραχύς μάλιστα, ἀλλὰ κατορθώνει νὰ κερδίξῃ ὀλίγον ἀνάστημα, χάρις εἰς τὰ τακούνια τῶν ὑποδημάτων του, τὰ ὅποια κάμνει πάντοτε πολὺ ὑψηλά.

Εγγίζει τὴν μέσην ἡλικίαν, καὶ ὁ μύσταξ αὐτοῦ δὲν εἶνε ὅπως μέλας. Ἐχει τὸν θώρακα λίαν ἀνεπτυγμένον καὶ εἰς τὸ βράδισμα τὴν ταλάντευσιν ἐκείνην τοῦ «βήματος τῶν θαλασσιῶν». Ὁ Λοττή ἐν τῇ περιβολῇ ἔχει τὴν ἐξεζητημένην κομψοπρέπειαν, ἣν ἐπιτηδεύουσιν οἱ πλείστοι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ.

Ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς κατοικεῖ εἰς τὴν πόλιν Ροσφόρ, εἰς τὸν λιμένα τῆς ὁποίας εἶνε προσκεκολλημένος. Διὰ γὰρ δ' ἐν μεγάλῃ μονώσῃ μετὰ τῆς συζύγου του κυρίας Λευκῆς Λοττή καὶ τῆς μητρὸς του κυρίας Βιδό.

Κατοικεῖ εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ἣ ἔγεννηθη, καὶ ἦν μεγεθύνει κατ' ἔτος διάγραφικῶν προσθηκῶν. Οὕτω μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐκ ταξιδίου εἰς τὴν ἀπωτάτην Ἀνατολήν, ἔκτισε θαυμασίαν ὑπόγειον Παγοδόξον, τὴν ὁποίαν περιέγραψεν εἰς λαμπρὰς σελίδας.

Σπανίως ἐξέρχεται εἰς κατοικίας του ὁ Πέτρος Λοττή, ὅταν δὲν εἴη ὑπερβαλὼν εἰς τὸν λιμένα ἢ εἰς τὸν ναύσταθμον. Ἀγαπᾷ δ' ὑπὸ τῶν ναυτῶν, τοὺς ὁποίους ἀρέσκειται ν' ἀκούῃ συνομιλοῦντας, ἀλλὰ συγχρόνως ἐμπνέει καὶ φόβον, διότι εἰς οὐδένα χαρίζεται. Τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μυθιστορήματός του «Ὁ ἀδελφός μου Ἰὸ» συνέλαβε κατὰ τινὰ φιλονεικίαν τῶν ναυτῶν τοῦ πλοίου του, τὴν ὁποίαν κατέπευσε διὰ μιᾶς ἐπιτακτικῆς λέξεως.

Μέρος τοῦ θέρους διήρξατο ἄλλοτε ὁ Πέτρος Λοττή μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Κοππέ εἰς τὴν ἑπαυλίαν τοῦ πέρουσιν ἀποθανόντος φιλέλληκος μακρησιῶ Ὀνοῦ de Saint-Hilaire.

Ἀγαπᾷ τὸν κάρφον καὶ τὰ εὐώδη σιγῆρα, διέρχεται δὲ ὅρας ὅλας βραδιάζων μετὰ μεσημέριαν ἐν ἀναπαυτικῇ νύκτι.

Οὐδέποτε μεταδίδει εἰς τὰς ἐπισήμους τελετάς καὶ ἀπορρογὰς ὅσον τὸ δυνατόν νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς προκρίτους τοῦ Ροσφόρ, τοὺς συμπατριώτας του, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει μεγάλην συμπάθειαν, διότι δὲν λησμονεῖ ὅτι ὑπέφερε πολλὰ κατὰ τὴν πρῶτην του νεότητά ἀπὸ τὰς κακῆς γλυκίσσης, αἰτινὲς ἀφθονοῦν εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Οὕτω, ὅταν πρὸ τινῶν ἐτῶν μετέδραξεν εἰς Ροσφόρ οἱ ὑπουργοὶ

τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ναυτικῶν, ἵνα ἐγκαινίσωσι τὸ νέον λύκειον τῆς πόλεως, ὁ Λοττή δὲν παρουσιάσθη εἰς τὰς τελετάς, ἐνῶ μάλιστα οἱ ὑπουργοὶ ἐσκόπων νὰ ἀπνευμῶσιν εἰς αὐτὸν τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐκείνῃ.

Μία ἐκ τῶν τελευταίων του ιδιοτροπιῶν εἶνε ὅτι ἔκτισε μέρος τοῦ ἐστιατορίου του μετὰ τὰ συντρίμματα τοῦ κωδονοστασίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Μαρέν, τὸ ὅποιον ἐκρημίσθη ὑπὸ σφοδρᾶς λαίλαπος, ἐκ τῶν συνήθων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Πρὸς τὴν Σάραν Βερνάρ ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον πρὸ δεκαετίας, φέρων ἱματισμὸν ἀπλοῦ ναύτου. Προσποιεῖτο δ' ἐντελίστατα τὸν ἀρετῆ ναύτην, ὅστις προσήρχετο νὰ καταθέσῃ τὸν φόρον τοῦ ἐνθεουσιδούς θαυμασμοῦ του πρὸς τὴν μεγάλην τραγωδίαν. Ἡ Σάρα ἀνεκάλυψε τὴν ἀπάτην μόνον μετὰ δύο ἔτη. Ἐξεδικήθη, δὲ ἀποστείλασα τὴν εἰκόνα τῆς πρὸς τὸν Λοττή μετὰ τὴν ἐξῆς ἀριέρωσιν: «Πρὸς τὸν Τρελλοπέτρον».

Ἀποκλίνων ὀλίγον πρὸς τὴν δεισιδαιμονίαν, ὡς οἱ πλείστοι τῶν ποιητῶν καὶ τῶν ναυτικῶν, φέρει περὶ τὸν τράχηλον χρυσοῦν περιδέριον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κρέμαται περιάπτων, ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς Φατούργιας τῆς ἀιθιοπίδος ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ *Μυθιστορήμα Σπαρῆ*.

Ὁ Λοττή διατείνεται ὅτι δὲν ἀνέγνωσε τίποτε ἐντὸς τῆς *Σαλαμπῶ* καὶ τῶν *Πειρασιῶν* τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου τοῦ Φλωμπέρ, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀριδείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ἐγείρονται ἀριδοκίαι. Λέγουν προσέτι ὅτι ζωγραφίζει τοποθεσίας, καὶ ὅτι τὰς εἰκόνας του φυλάττει εἰς κιβώτιον ἐκ πολυτίμου ὀύλου, τὸ ὅποιον τοῦ ἐδώρησεν ἡ βασίλισσα Πομαρέ. Εἰς τὰ ἱχνογραφήματα δὲ τούτα δεικνύει φαντασίαν μελαγχολικὴν καὶ μέχρι παρακρούσεως ἐξημμένην. Τούτο δυνατόν τις νὰ συμπράξῃ ἀλλως καὶ ἐκ τῶν ζωγραφικῶν, δι' ὧν ἐκόσμησε τὰ συγγραμμάτα του.

Ἐάν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ χαρακτήρ καὶ αἱ ἐξῆς τοῦ ἀνθρώπου φκίνονται ἀπὸ τὰ περιστοιχίζοντα αὐτὸν ἀντικείμενα, δυσκολεύεται κανεὶς νὰ κρίνῃ τὸν Λοττή δι' ἐπισκέψεως εἰς τὴν κατοικίαν του, ἥτις πληροῦται ἀντικειμένων ἐκ τῶν διαφόρων χωρῶν, ἐν αἷς ἐξῆσε καὶ ἐξ ἀντικειμένων τῆς πατρίδος αὐτοῦ γῆς.

Ἰπὲρ τὴν τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἐργάζεται, κρέμαται εἰκὼν τοῦ «Ἀδελφοῦ Ἰὸ», γραμμένη ὑπὸ τοῦ Λοττή καὶ περ' αὐτὴν ἀταγῆς φωτογραφία τῆς συζύγου καὶ τοῦ τέκνου τοῦ ναύτου. Ἄλλο μέρος τῆς κατοικίας του ἔχει μεταβάλλει εἰς τουρκικὸν θάλαμον. Λαιδίκατα μεταξίωτὰ παραπέτασμα κατακλύζου τὸ ρῆθ τοῦ θαλάμου τούτου, ὅστις πληροῦται μεμυστικῶν μύρων τῆς Ἀνατολῆς. Εἰς τὸ μέσον δὲ ὑπάρχει σαρκοράγος, τὴν ὁποίαν σκεπάζου πολυτελεῖ ὄρασματα πολυποικίλα, ὅπως συνειθίζεται παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, ὅταν ἀπολέσωσι προσήλθῃ τινὰ συγγενῆ.

Οὕτως ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς ζῇ ἐν μέσῳ τῶν ἀναμνήσεων τῶν μακροχρονίων χωρῶν, ἃς ἐπεσκέφη, εὐτυχῆς ὅσον δύναται νὰ εἶνε ὁ δυνάμενος νὰ πραγματοποιῇ τὰ βνερα τῆς ἰδιορρυθμοῦ φαντασίας του, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ φιλολογικὸν στάδιον εἶνε σειρά ἐπιτυχῶν. Διὰ τούτο φίλος τις τοῦ εἶπεν ἡμέραν τινὰ:

— Σοῦ λείπει, φίλτατε Λοττή, μόνον ὅτι δὲν ὑπάρχει. K

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ἡ γονιμότης τῶν χελωνῶν

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ξηρᾶς ἐποχῆς, μυριάδες χελωνῶν εἰσρέουσιν εἰς τὴν κοιλίαν τῶν Ἀμαζιῶνων. Ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνέρχονται εἰς τὸν ποταμὸν καὶ σκορπίζονται εἰς τὰς ἀπεξηραμένους νήσους τῶν ποταμῶν αὐτοῦ· ἐκεῖ ἀποθέτουσι τὰ ὠὰ τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ.

Πληθος ἀνθρώπων, ἐξ ἀποστάσεως 100 λευγῶν προσερχομένων, φθάνουσι κατὰ χιλιάδας ἐκεῖ καὶ συλλέγουσι τὰ ὠὰ εἰς μεγάλα κάμιστρα, εἶτα δὲ, διὰ μεγάλων κογγυλίων, ἀτῆα εὐρίσκουσιν εἰς τοὺς ποταμούς, ἀφαιροῦσι τὸ ἐντὸς τῶν κελυφῶν περιχόμενον ἔλαιον, ὅπερ χέουσιν ἐντὸς μεγάλων στάμνων. Ἐκάστη χελωνὴ παράγει γενικῶς κατὰ τὴν ξηρὰν ἐποχὴν 150 ὠὰ, 1,200 δ' ὠὰ ἀποτελοῦσι στάμνον ἔλαιου. Αἱ μάλλον προσδοφῶροι τοποθετοῦσι παράγουσιν ἐτησίως 6000 στάμνους, ὅπερ ἐστὶ τὸ πρῶτον 62,000,000 ὠῶν, ἀποτεθεισῶν εἰς τὴν ἄμμον ὑπὸ 180,000 χελωνῶν. Δὲν καταστρέφουσιν ὅμως ὅλα τὰ ὠὰ. Μετὰ πεντηκονθήμερον ἐπώασι, ἐξέρχονται μικρὰ χελῶνα διευθυνόμενα πρὸς τὸ ὕδωρ, ἐνθα νέους ἐξήρους θὰ συναντήσωσι. Βραδύτερον, εὐρίσκοντες αὐτὰς ἐπὶ τῆς παραλίας, βρῖπτουσιν ἀντινώτους καὶ τὰς περικληύουσιν ἐντὸς δειροφύτων ἔρκων, μέγχις οὐ παχυνθεῖσαι ζυγίζωσιν 70 ἕως 80 λίτρας καὶ πλέον. Κατὰ τοὺς θερινούς μηνάς αἱ χελῶνα εἶνε ἡ κυρία τροφὴ τῶν ἐγγχωρίων, μοιλονότι δὲ καὶ τὰς καταστρέφουσιν ἀνιλεώς. ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτῶν δὲν ἐλαττοῦται.

Ποῦ μεταβαίνουν μετὰ τὴν ἐναπόθεσιν τῶν ὠῶν αὐτῶν, εἶνε ἀγνωστον, διότι δὲν κατέρχονται εἰς τὸν ποταμὸν.

Ἐν τῇ κοιλίᾳ ταύτῃ τῶν Ἀμαζιῶνων, ὑπάρχουσι γερσαφαὶ χελῶνα πολὺ μικρότεροι τῶν θαλασσίων, ὧν ὅμως ἡ σάρξ εἶνε καλύτερα.

Ὁ ἐξ ὀρυζῆος χάρτης

Ἐπὶ πολὺ ἠγνοεῖτο ἡ κατασκευὴ τοῦ ὀρυζοῦ, στίλβου καὶ εὐθραύστου τούτου χάρτου, ἐφ' οὗ οἱ Κινεζοὶ ζωγραφίζουσι πηγά, πεταλούδας, ἀνθῆ. Ἀπεκάλυον αὐτὸν χάρτην ἐξ ὀρυζῆος, ἐν καὶ οὐδέλω, ὡς ἐπίστευον, κατασκευάζεται ἐξ ὀρυζῆος. Κατασκευάζεται δὲ διὰ τῆς ἐντερικῆς φωτοτύπου, τούνη-τσάν ὑπὸ τῶν Κινεζῶν καλούμενον, συρμένου δὲ ἐν ταῖς ἀρχαϊκῆς ἐπαρχίαις τῆς νήσου Φορμῶζης, καὶ συλλεγομένου ὑπὸ τῶν Ἰθαγενῶν, οἵτινες ἀνταλλάσσουσι τούτο διὰ κινεζικῶν προϊόντων. Εἶνε δεινυλλιον φθάνον εἰς εἶκος ἢ τριάκοντα ποδῶν ὕψος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐντερικὴ αὐτοῦ φθέρεται ἐφ' ὅσον γηράσκει, τὸ ἀποκόπτουσι πρὸ τῆς ἐντελούς ἀναπτύξεώς του. Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ αὐτοῦ ὀδονταὶ σφοδρὰ ἀνθέων ὧν ἡ λαμπρότης κατακρίνεται εἰς μάλλον, ἐνεκα τῶν περιβαλλόντων αὐτὰ μεγάλων πρασίνων φύλλων. Ὁ φλοιὸς αὐτῶν εἶνε παχὺς, τὸ δὲ ἔξωλον σκληρὸν, βαρὺ καὶ στερεόν. Κοπτοῦσι τὸ δένδρον ἀπὸ τεμάχια μήκους 10 ἕως 12 ποδῶν. Ἐκ τούτων δὲ ἀφαιροῦσι τὴν ἐντερικὴν διὰ ῥάβδου, καὶ θέτουσιν ἐντὸς κοίλων Ἰνδοκαλάμων, ἐνθα ἀποξηραίνεται καὶ σχηματίζει συμπαγῆ ὄγκον.

Καὶ ἄλλα φυτὰ, συν ἄλλοις δὲ καὶ τὸ ἐν Ἰνδίας φυόμενον *σακίδη* περιέχουσι καὶ τὸ τούνη-τσάν πηκτὴν τινὰ ἐντερικῶν, περὶ ἧς ἐπὶ πολὺ ἐνόμιζον ὅτι

ἐχρησίμευε πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐξ ὀρυζῆος χάρτου, καὶ δι' ἧς κατασκευάζουσιν ἐν Σιγκαπόρη διάφορα ἀντικείμενα καθημερινῆς χρήσεως. Ἐν Κεϰυάνη δεινυλλιον τι παράγει λευκὴν καὶ στερεὰν ἐντερικῶν. Κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτοῦ διάφορα κοσμημάτα διὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας.

X. Marmier Δοῦοῦ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ἐκ τῶν Γάλλων συγγραφέων ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα ἔχουσι μεγαλειότατον διάδωσον, δὲν εἶνε οὔτε ὁ Ζολᾶ οὔτε ὁ Ὀνῆ ἢ ἄλλος τις τῶν συγχρόνων μυθιστοριογράφων, ἀλλ' ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ. Τῶν ἔργων αὐτοῦ ὑπάρχουσι σήμερον ἐπὶ διάφοροι ἐκδόσεις, ἐξ ὧν εἰσπραχθήσαν κατὰ τὴν λήξαντα πενταετίαν 712 ἑκατομμύρια φραγκῶν.

Καλλιτεχνικά

Τὸ βωστικὸν τιμῆμα τῆς ἐν Βερολίνῳ διεθνούς Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως περιλαμβάνει καὶ 14 εἰκόνας σταλίσας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐκ τῶν αὐτοκρατορικῶν συλλογῶν τῆς Πατροῦπόλεως. Τούτων 20 ὕδατογραφαὶ ἐστάλησαν κατ' ἰδίαν αὐτοκρατορικὴν ἐκλογὴν.

Ἐπιστημονικά

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἀνεγνωσθῆ ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Σ. Μαγγίνα ἡ ἔκθεσις τῶν κριτικῶν ἐπὶ τοῦ Κοπιτιγγίου ἱατρικοῦ ἀγώνος. Εἰς τὸν ἀγῶνα τούτον, ἐν ἴδρυσεν ὁ Ἀμερικανὸς Κόπιγγ, ἐστάλησαν δύο πραγματεῖαι, ἡ μὲν «Περὶ ἱατρικῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιστάτων χρόνων μέγχις ἰώσεως τῆς Κοιντοπαντινίουπόλεως», ἡ δὲ «Περὶ τῆς περ' Ἰπποκράτους ἐπιδημικῆς γρίπτης». Ἀπνευμάθη δὲ τὸ ἄθλον εἰς τὴν δευτέραν, ἧς συγγραφεὺς ἰγνώσθη, ὅτι εἶνε ὁ ἱατρός κ. Γ. Φοικῆς.

Ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Νικητοῦ πλὴν ἄλλων θαυμασίων θὰ ἴδρωθῇ καὶ ηλεκτρικὸς οἶκος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ὑπαρξῇ βωσιμα τῆς Πάττης κινουμένων, ὀμύλων, γελῶν καὶ ψάλλον, ἀπερὸν λακτα ὅπως ἡ ἐξοχὸς τοῦδε δυναμὶ μηχανημάτων κινήτηριον καὶ φωνογράφου κεκρυμμένον ἐν τῷ στεῖρω τῆς πλανητόνης.

Τὴν παρελθούσαν ἑβδομαδὴ συνήλθεν ἐν Μονάχῳ τὸ Ἀνατομικὸν Συνέδριον.

Θεατικά

Ὁ ὑπὸ τῶν κ. Δ. Ἀλεξιάδην «Πανελλήνιος θίασος» ἤρξατο τὰς θερινὰς παραστάσεις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, ἐν τῇ παρὰ τὴν πλατείαν τῆς Ὀμονοίας ὑπαίθριον θεάτρῳ.

Μονόκτα

Τὸ ἐν Παρισίοις μέγχα ἐκδοτικὸν καταστημα μουσικῆς Χαρτμάν, τὸ ὅποιον ἔχει τὴν κοινότητα τῶν ἔργων τοῦ Μασσένε καὶ πολλῶν ἄλλων ἑπιφανῶν Γάλλων μουσουργῶν, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ ἐκδοτοῦ Σεβαλιὲ ἀπὸ 735,000 φραγκῶν.

Ἀπογραφετικά

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάρτιον κατέπλευσαν εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐπιτοφορα καὶ ἀποκινήθη ἐν ὅλῳ 138, τόνων 196,730, ἐξ ὧν ἑλληνικά 111 τόνων 21,817, καὶ ξένα 297 τόνων 175,083. Ἀπέπλευσαν δὲ κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον ἐκ τῶν διαφόρων λιμένων τοῦ Κράτους πλοῖα ἐν ὅλῳ 494 τόνων 223,806, ἐξ ὧν ἑλληνικά 214 τόνων 42,587 καὶ ξένα 280 τόνων 181,219.

Κατὰ τὴν ἐφ' ἔτος διεξήχθησαν ἐπίσημον ἀπογραφήν, ὁ ὅλος πληθυσμὸς τῆς Κύπρου (καὶ

συμπεριλαμβανομένης τῆς ἐν τῇ νήσῳ ἀγγλικῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων τῶν στρατιωτῶν] ἀνέρχεται εἰς 209.291 ψυχάς. Τούτων 48.044 εἰνε Μωαμεθανοὶ καὶ 161,247 μὴ Μωαμεθανοί. ἐξ ὧν ἂν ἀφαιρηθῶσι περὶ τὰς 3,000 ἀνήκοντες εἰς ἄλλα θρησκείματα, μένουσιν Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι περὶ τὰς 150,000. Ἐκ τοῦ ὅλικου πληθυσμοῦ τῆς νήσου 108,000 εἶναι ἄρρενες καὶ 102,404 θήλειαι.

Παντοῖα

Τὸ διεθνὲς ταχυδρομικὸν συνέδριον περιέλαβεν εἰς τὸν διεθνή ταχυδρομικὸν σύνδεσμον ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1891 καὶ τὴν Αὐστραλίαν μετὰ τῶν κτήσεις αὐτῆς.

— Ἡ νεωτέρα ἑκατομμυριοῦχος τοῦ κόσμου εἶνε ἡ διετὴς Ἀμερικανὸς Μὴς Τέρου. ἔχουσα πρὸς τὸ παρὸν ἰδίαν περιουσίαν 30 ἑκατομμύρια λιρῶν στερελινῶν, ἀναμένουσα δ' ἐκ κληρονομίας καὶ ἄλλα πολλὰ ἑκατομμύρια.

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Κύριε Ἐπικριτῆ, ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Χωρὶς Ἀγάπην» σὰς ἀπαντᾷ τὰ ἑξῆς: «Ὁ Πάλλας γράφει μὲ τοιαύτην γλώσσαν, διότι μὲ τοιαύτην ἔπρεπε νὰ γράψῃ. Ἐγὼ δὲν ζητῶ νὰ ἐπιβάλω καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν γλώσσαν τὴν ὁποίαν προτιμῶ, ἀλλὰ νὰ δεῖξω πῶς γράφε-

ται καὶ πῶς λαλεῖται αὕτη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἔθνους μας. Δὲν φιλοδοξῶ παρὰ νὰ εἶμαι ἄπλοος ἀντιγραφῆς τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς γλώσσας, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν τύσεων τῶν συμπατριωτῶν μου· ἂν δ' ἐπιτυχῶν κατὰ μικρὸν, μέγα δέ' ἐμὲ τὸ κέρδος. Ὁ Πάλλας δὲν γράφει τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ, διότι δὲν εἶνε ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ δὲν ἠμῖλει διὰ τοιοῦτον αἰσθημα, οἷον τοῦ Πάλλα, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι δὲν ἔχει τοιοῦτον αἰσθημα ποτέ. Δὲν λαμβάνει ποτέ τὰς παρομοιώσεις τοῦ ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ τὸ Ἄσμη τῶν Ἀσμητῶν μόνον ὡς θρησκευτικὸν ψαλμὸν γνωρίζει. Ὁ Πάλλας ἐκφέρειν τοιοῦτον αἰσθημα μὲ τοιοῦτον ὕλικόν ἀλλ' εἰς τὴν δημόδιον γλώσσαν, θά ἴτο κωμικὸν καὶ ἀνύπαρκτον ἐν Ἑλλάδι πρόσωπον. Ἐγὼ εἰς τὴν γλώσσαν τὴν ὁποίαν γράφει εἶνε — ἐξωπερικῶς τοῦλάχιστον — συνήθης τύπος ἐνὸς γραμματισμένου νέου, ὁ ὁποῖος πρὸ παντὸς ἄλλου φροντίζει πῶς νὰ ἐκδηλώσῃ πιστῶς τὸ αἰσθημα τοῦ, τὸν πόνον τοῦ, μὴ ἐννοῶν νὰ θυσιάσῃ πρὸ τῶν κανόνων τῆς Γραμματικῆς τὴν ζωηρότητα τοῦ ὕφους τοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἁμαλή, ἡσυχος ἡ γραφή τοῦ, εἰς τὰ ἀπλὰ ἐπεισόδια· ἀλλ' ὅταν τὸ αἰσθημα ἐκχειλίσῃ, ὅταν ἡ καρδία πονῇ, καὶ ἡ γραφή τοῦ εἶνε ἀνώμαλος, ὅπως ἀνώμαλος εἶνε καὶ οἱ πόνοι τῆς καρδίας. Ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἂν θελήσῃ νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῇ τὰ ἴδια τοῦ συναίσθηματα, εἰς τὴν ἰδίαν γλώσσαν θὰ γράβῃ, στηριζόμενος πάντοτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς ιδέας, Πάλλας ὁ φίλος μου».

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(22—28 Μαΐου)

Μετεωρολογικὰ Στοιχεῖα	Ἡ μέρα							Ἐξηγήσεις
	22	23	24	25	26	27	28	
Βαρομετρικὴ πίεσις	753,5	752,3	755,4	756,2	758,0	758,0	756,1	Ἡ βαρομετρικὴ πίεσις ἐκτιμᾶται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.
Μέση θερμοκρασία	25,1	25,9	25,5	25,6	27,2	28,8	31,6	Ἡ μέση θερμοκρασία κατὰ τὴν ἑκατοντάβημον κλιμακῆ ἐκτιμωμένη, παριστᾷ τὸν μέσον ὅρον τῶν διαφόρων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας.
Ἐλάχιστη θερμοκρασία	17,6	20,4	18,0	20,5	22,1	25,3	25,5	Ἡ σχετικὴ ὑγρασία ἐκτιμᾶται ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100· τὸ 0 παριστᾷ τὴν τελείαν ξηρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας.
Μεγίστη θερμοκρασία	30,0	31,0	29,5	29,8	30,5	33,5	36,5	Ἡ ἄροχὴ καὶ ἡ χιών ἐκτιμῶνται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, καθ' ὕψος ἀνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.
Σχετικὴ ὑγρασία	53	49	51	59	51	49	45	Τὰ νέφη ἐκτιμῶνται ἀπὸ 0 ἕως 10· τὸ 0 παριστᾷ τὸν ἐντελῶς ἀνέμελον οὐρανόν, τὸ δὲ 10 τὸν τελείως κεκαλυμμένον ὑπὸ νεφῶν.
Βροχὴ	—	—	—	—	—	—	—	Ἡ ἔντασις τῶν ἀνέμων ἐκτιμᾶται ἀπὸ 0 ἕως 9· τὸ 0 παριστᾷ τὴν ημερίαν, τὸ δὲ 9 τὴν θύελλαν.
Χιὼν	—	—	—	—	—	—	—	
Χάλαζα	—	—	—	—	—	—	—	
Νέφη	5	1	1	0	0	0	0	
Ἄνεμος καὶ ἔντασις αὐτοῦ	N.3	Δ.5	Δ.2	Δ.2	NΔ.2	NΔ.2	NΔ.2	
Θάλασσα	ὀλίγον τεταραχμένη	κυματώδης	τεταραχμένη	γαλήνικα	γαλήνικα	γαλήνικα	ἤρεμος	

Παρατηρήσεις. — Καθ' ὅσον τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας ὑπῆρξε μετῶν τῆς συνήθους· ἡ διαφορὰ αὕτη κυμαίνεται μεταξύ 2 καὶ 9 βαθμῶν ἢ 28 γρ. ἰδίως εἶνε μία τῶν θερμωτέρων ἡμερῶν τοῦ Μαΐου ἀπὸ τριακονταετίας ἐν Ἀθήναις· ἡ σχετικὴ ὑγρασία τοῦ ἀέρος δὲν παρουσιάζει ἀνωμαλίαν τινα· εἶνε ἡ συνήθης κατὰ τὸν μῆνα τούτων ἐν Ἀθήναις, πλην τῆς 28, ὅτε ὑπῆρξε κατὰ τι κατωτέρα αὐτῆς.